

LIETUVOS NOTARŲ RŪMŲ NARIŲ SUSIRINKIMAS

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS NOTARŲ RŪMŲ 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITOS IR
LIETUVOS NOTARŲ RŪMŲ 2021 METŲ VEIKLOS PERSPEKTYVŲ IR KRYPTIŲ
PATVIRTINIMO**

2021 m. liepos 3 d. Nr. 4

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 11 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos notarų rūmų statuto 12 straipsnio 2, 9 punktais ir 40 straipsniu, Lietuvos notarų rūmų susirinkimas *nutaria*:

Patvirtinti Lietuvos notarų rūmų 2020 metų veiklos ataskaitą, Lietuvos notarų rūmų 2021 metų veiklos perspektyvas ir kryptis (pridedama) ir pateikti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai.

Susirinkimo pirmininkas

Lietuvos notarų rūmų prezidentas

Marius Stračkaitis

TURINYS

Bendra informacija	4
Notarai ir notarų biurai.	4
Notaro įgaliojimus baigė.	5
Notarai, laimėję viešą konkursą.	6
Kandidatai į notarus (asesoriai).	6
Notarinių veiksmų skaičius.	6
Notarų rūmų narių mokestis.	7
Notarų rūmų savivaldos organai	8
Notarų rūmų narių susirinkimas.	8
Apdovanojimas Lietuvos Respublikos prezidentei.	11
Notarų susirinkimai apygardose.	11
Notarų rūmų prezidiumas.	11
Notarų rūmų prezidiumo posėdžiai.	12
Notarų rūmų revizijos komisija.	13
Notarų rūmų prezidiumo komisijos.	13
Notarų garbės teismas.	13
Notarų atestacija	16
Notarų atestacijos komisija.	16
Notarų atestacijos komisijos posėdžiai.	17
Notarų atestacijos komisijos nutarimų apžvalga.	18
Notarų atstovavimas	19
Atstovavimas komitetuose, komisijose, darbo grupėse.	19
Notariato įstatymo pakeitimų projektai.	19
Teisingumo ministro įsakymų pakeitimai.	20
Civilinio kodekso pakeitimo projektai.	20
Žemės teisės normų taikymas.	20
Kitų įstatymų ir teisės aktų pakeitimų projektai.	21
Asmens duomenų apsauga.	21
Notariatas ir konkurencijos teisė	22
Konkurencijos taryba prieš Notarų rūmus ir prezidiumo narius.	22
Konkurencijos taryba prieš Teisingumo ministeriją.	22
Kvalifikacijos kėlimas	22
P pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimas	24
Priežiūros įgyvendinimas pagal kompetenciją.	24
Veikla ir dalyvavimas tyrimuose bei darbo grupėse.	25
Informacinė sistemos	25
„E. Notaras“ informacinės sistemos įgyvendinimas.	25
Aukcionai informacinių technologijų priemonėmis.	26
Kita informacija	26
Gauti ir siunčiami raštai.	26
Notaro atstovo ir pavaduojančio notaro skyrimas.	26
Paveldėjimo bylų perdavimas vesti kitam notarui.	26
Gyventojų pajamų mokesčio parama.	27
Notarų draudimas	27
Notarų privalomasis draudimas.	27
Notarų savanoriškas draudimas.	28
Papildomas draudimas.	28
Notarų kompleksinis netektų pajamų draudimas.	29
Viešieji ryšiai	29
Notariato įvaizdžio formavimas bei palaikymas.	29
Žiniasklaidos poreikių tenkinimas.	29
Žurnalas „Notariatas“.	30

Notarų archyvinių dokumentų saugojimas	30
Dokumentų ekspertų komisija.....	31
Tarptautinis bendradarbiavimas	32
Atstovavimas tarptautinėse organizacijose.....	32
Dvišalis bendradarbiavimas.	35
Trišalis bendradarbiavimas.	35
Lietuvos notarų rūmų 2021 metų veiklos perspektyvos ir kryptys	37

PATVIRTINTA
Lietuvos notarų rūmų susirinkimo
2021 m. liepos 3 d. nutarimu Nr. 4

**LIETUVOS NOTARŲ RŪMŲ 2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA
IR
LIETUVOS NOTARŲ RŪMŲ 2021 METŲ VEIKLOS PERSPEKTYVOS IR KRYPTYS**

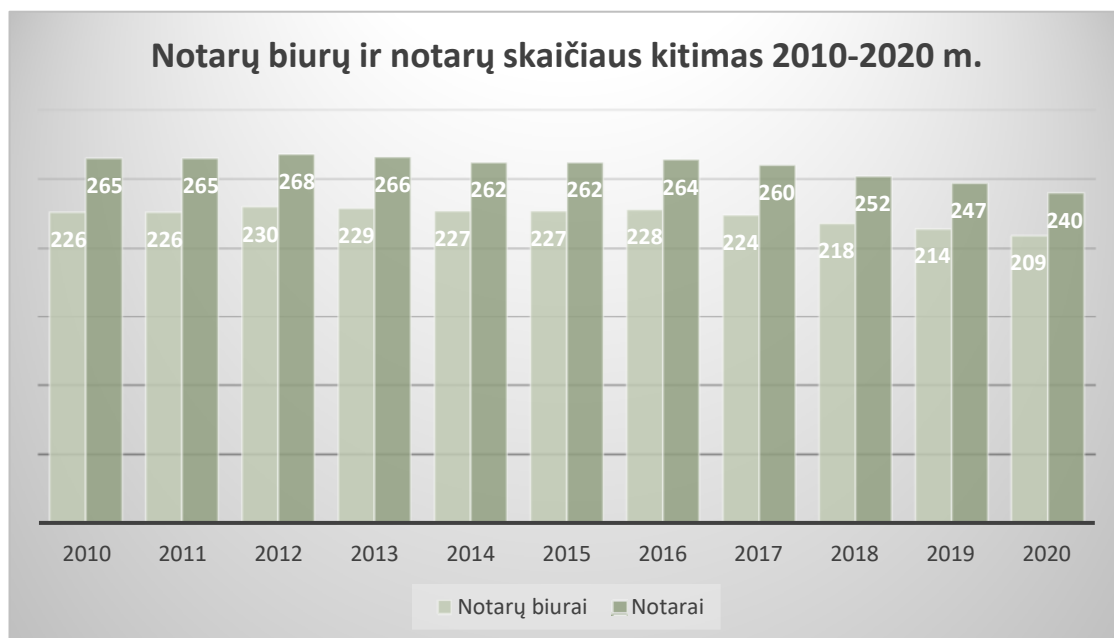
BENDRA INFORMACIJA

2020 metais Lietuvos notarų rūmai (toliau - Notarų rūmai), vykdydami Lietuvos notariatui pavestas funkcijas, įgyvendino Lietuvos Respublikos notariato įstatyme, Notarų rūmų statute ir kituose notariato veiklą reguliuojančiuose teisės aktuose numatytus uždavinius, vadovavosi 2021 metų veiklos perspektyvomis ir kryptimis.

COVID-19 pasaulinės pandemijos išplitimas atnešė radikalias permainas ir Lietuvos notariate. Žinodami, kad notarai privalo vykdyti savo pareigas ir aptarnauti klientus, prisiimdami ir visas su tuo susijusias rizikas, 2020 metų atsakymai į klausimus buvo atrandami dar sparčiau einant technologijų įgyvendinimo keliu. Ilgametis notariato bendruomenės noras įteisinti notarinių veiksmų ar jų dalies atlikimą nuotoliniu būdu, naudojant informacinių technologijų priemones, nenuėjo veltui ir sulaukė valstybės valdžios pritarimo bei skynėsi kelių įstatymų leidžiamosios valdžios. Notarų rūmų lėšomis ir pastangomis kurta informacinė sistema „E. notaras“ padėjo būti pasiruošusiems išskirtinio neapibrėžtumo situacijoms atliekant notarinius veiksmus ir siekiant užtikrinti, kad sunkiu pandemijos laikotarpiu būtų vykdomos visuomenės poreikius atitinkančios paslaugos.

NOTARAI IR NOTARŲ BIURAI.

2020 m. sausio 1 d. notaro profesinę veiklą vykdė 247 notarai, 214 notarų biuruose. 2020 m. gruodžio 31 d. 209 notarų biuruose notaro profesinę veiklą vykdė 240 notarų.

1 pav. Notarų ir notarų biurų skaičius 2010-2020 m.

2020 metai	
2020 m. gruodžio 31 d.	240 notarų

Moterų	202 (84 proc.)
Vyrų	38 (16 proc.)
Notarai pagal amžių	
31-40 metų	24
41-50 metų	58
51-60 metų	95
Per 60 metų	63
Vidutinis notaro amžius	53,6 metų
Vyriausias amžiumi notaras	69 metai (gim. 1951 m.) – 5 notariai
Jauniausias amžiumi notaras	34 metų (gim. 1986 m.) – 1 notaras
Notarų biurai (209)	Biure dirbančių notarų skaičius
184	1 (88 proc.)
22	2 (11 proc.)
2	3 (0,5 proc.)
1	4 (0,5 proc.)
Notaro įgaliojimai sustabdyti dėl akademinės veiklos	2 notariai
Profesinio darbo stažas	
Nuo 31-45 metų	34
nuo 21 iki 30 metų	86
nuo 11 iki 20 metų	90
nuo 6 iki 10 metų	19
nuo 1 iki 5 metų	9

NOTARO ĮGALIOJIMUS BAIGĖ.

2020 metais notaro įgaliojimus baigė 8 notariai.

Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 3 punkto pagrindais (notaro pareiškimu) notaro įgaliojimus baigė 5 notariai:

2020 m. balandžio 14 d. – Klaipėdos miesto savivaldybės 7-ojo notarų biuro notarė Virgilija Joana Martinauskienė, notaro veiklą pradėjo 1974 m. rugpjūčio 1 d.;

2020 m. gegužės 20 d. – Trakų rajono savivaldybės 1-ojo notarų biuro notarė Jūratė Klepackienė, notaro veiklą pradėjo 1991 m. rugsėjo 30 d.;

2020 m. liepos 31 d. – Vilniaus miesto savivaldybės 5-ojo notarų biuro notarė Valentina Tinfavičienė, notaro veiklą pradėjo 1975m. rugpjūčio 1 d.;

2020 m. rugsėjo 7 d. - Vilniaus miesto savivaldybės 41-ojo notarų biuro notarė Vidutė Zubavičiūtė, notaro veiklą pradėjo 1976 m. birželio 21 d.;

2020 m. gruodžio 31 d. – Vilniaus miesto savivaldybės 9-ojo notarų biuro notarė Ona Adomavičienė, notaro veiklą pradėjo 1975 m. rugsėjo 16 d.

Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 8 punkto pagrindais (notarui sulaukus 70 metų) notaro įgaliojimus baigė 2 notariai.

2019 m. vasario 7 d. – Prienų rajono savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė Veronika Bukevičienė, notaro veiklą pradėjo 1978 m. sausio 3 d.;

2020 m. kovo 7 d. – Jurbarko rajono savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė Regina Praščiavičienė, notaro veiklą pradėjo 1978 m. rugpjūčio 1 d.

2020 m. rugsėjo 28 d. notarų bendruomenę paliko notarė Asta Kielienė, nuo 1991 m. gegužės 21 d. notaro veiklą vykdžiusi Vilniuje.

2 pav. Notarė Asta Kielienė (1968-2020 m.).

Notariatas neteko atsakingos ir aktyvios notarų savivaldos narės, dirbusios visų notarų bendruomenės ir profesijos labui.

NOTARAI, LAIMĖJĘ VIEŠĄ KONKURSA.

2020 m. birželio 1 d. Vilniaus miesto savivaldybės 18-ajame notaro biure notaro veiklą pradėjo Kauno miesto savivaldybės notaras Romualdas Petraitis, laimėjęs viešą konkursą eiti notaro pareigas Vilniaus miesto savivaldybėje.

2020 m. birželio 1 d. Vilniaus miesto savivaldybės 4-ajame notarų biure notaro veiklą pradėjo Laurynas Žukas, kandidatas į notarus (asesorius), laimėjęs viešą konkursą eiti notaro pareigas Vilniaus miesto savivaldybėje.

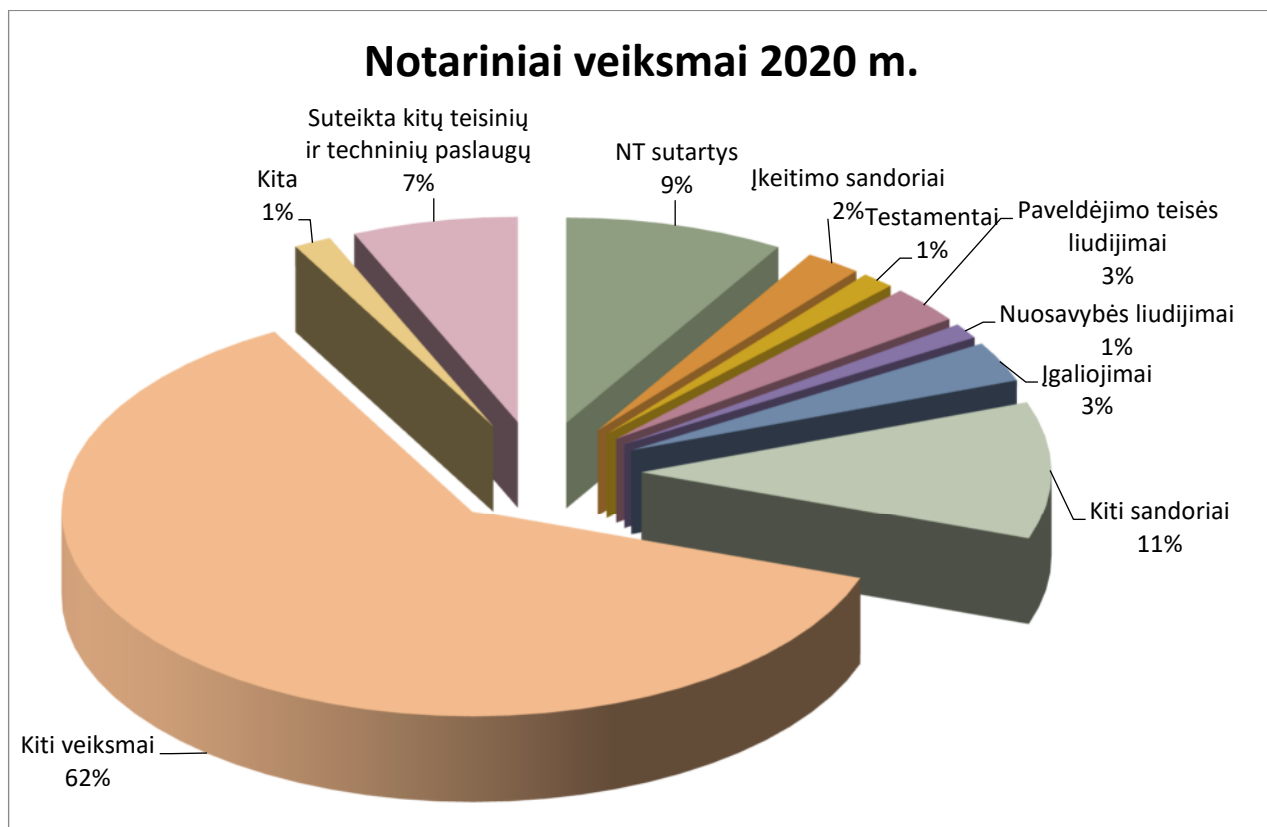
KANDIDATAI Į NOTARUS (ASESORIAI).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 56-62 straipsnių reikalavimais, dvejų metų kandidato į notarus (asesoriaus) praktiką pagal Kandidatų į notarus (asesorių) praktikos atlikimo programą notarų biuruose toliau tęsė, dalyvavo kvalifikacijos kėlimo seminaruose, konferencijose, kursuose ir kituose renginiuose šeši kandidatai į notarus (asesoriai), 2018 m. spalio 26 d. laimėję viešą konkursą: Dovilė Gaspariūnė, Emilija Vainoraitė, Girius Fokas, Martyna Jakšytė, Agnė Miliukienė ir Jonas Petrauskas.

Dvejų metų kandidatų į notarus (asesorių) praktiką pradėjo septyni, 2020 m. spalio 13 d. laimėję viešą konkursą: Andrius Džavachidis, Vita Karpickaitė, Deimantė Švedaitė, Audrius Vaičiūnas, Lina Kasparavičiūtė, Dalia Vaišytė, Eglė Norvaišaitė.

NOTARINIŲ VEIKSMŲ SKAIČIUS.

2020 metais notariatai atliko – 1 449.640 notarinių veiksmų. Vienas notaras vidutiniškai atliko 5769 veiksmų.

3 pav. Notariniai veiksmai 2020 m. procentais.

4 pav. Notarinių veiksmų skaičius 2010-2020 m.

NOTARŲ RŪMŲ NARIŲ MOKESTIS.

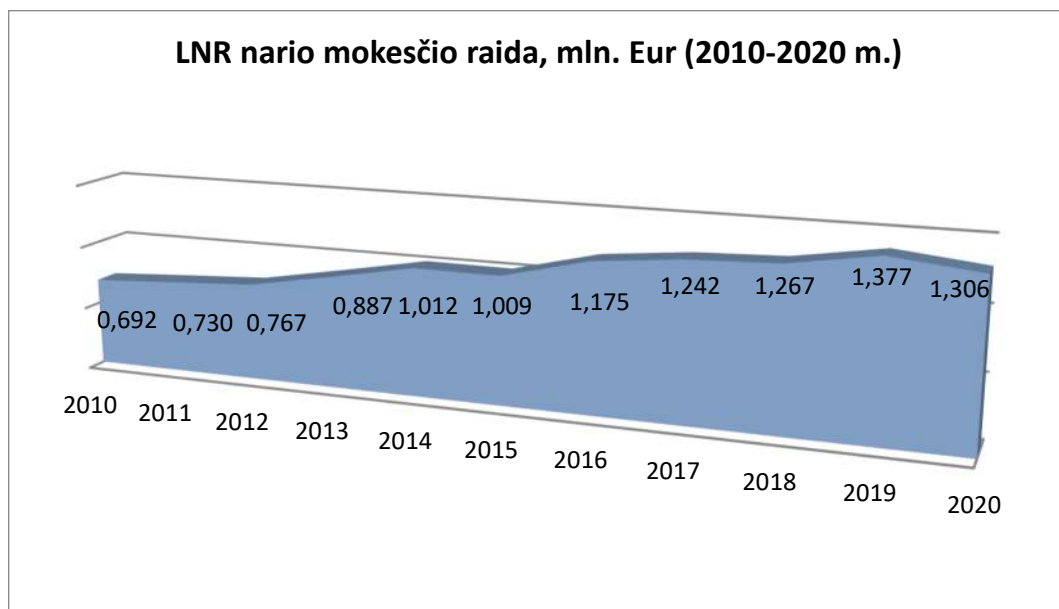
Notarų rūmų uždaviniams ir funkcijoms atlikti kiekvienas notaras vadovaudamasis Notarų rūmų statuto 9 straipsnio 3 punktu, 41 straipsnio 1 punktu ir Notarų rūmų 2002 m. spalio 26 d. susirinkimo

nutarimu Nr. 6 „Dėl Notarų rūmų nario mokesčio dydžio pakeitimo“ (papildytu 2009 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 9 „Dėl Lietuvos notarų rūmų nario mokesčio mokėjimo ir tvarkos“) moka nario mokestį.

Iki 2020 m. gegužės 31 d. galiojančioje Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymu patvirtintoje Notarų imamo atlyginimo už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas laikinųjų dydžių redakcijoje buvo nustatyta, kad pridėtinės vertės mokestis (PVM) laikomas sudėtine 1996 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. 57 „Dėl notarų imamo atlyginimo už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas laikinųjų dydžių patvirtinimo“ nustatyto notarų atlyginimo dydžio dalimi. 2020 m. birželio 1 d. įsigaliojus naujai teisingumo ministro įsakymu patvirtintų įkainių redakcijai, notarų įkainiai nustatyti be PVM.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. 1R-96 „Dėl teisingumo ministro 1996 m. rugsėjo 12 d. įsakymu Nr. 57 „Dėl notarų imamo atlyginimo už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas laikinųjų dydžių patvirtinimo“ pakeitimo“ ir Lietuvos notarų rūmų narių susirinkimo 2002 m. spalio 26 d. nutarimu Nr. 2 (papildytu 2009 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 9) Notarų rūmų nario mokestis nuo 2020 m. birželio 1 d. skaičiuojamas nuo notaro gautų pajamų (po 2020 m. birželio 1 d.), paskaičiuotų be PVM.

2020 metais Notarų rūmų narių mokesčio suma sudarė – 1. 306, 180 Eurai.

5 pav. Notarų rūmų narių mokestis 2010-2020 m.

NOTARŲ RŪMŲ SAVIVALDOS ORGANAI

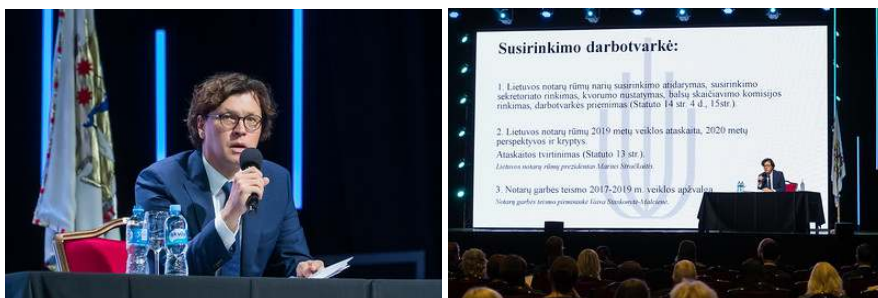
Vykdydami Notarų rūmų uždavinius savo funkcijas įgyvendino savivaldos organai: Notarų rūmų narių susirinkimas, Notarų rūmų prezidiumas, Notarų rūmų prezidentas, Notarų rūmų viceprezidentas, Notarų garbės teismas, Notarų atestacijos komisija, Notarų rūmų revizijos komisija ir Notarų rūmų prezidiumo sudaromos komisijos.

NOTARŲ RŪMŲ NARIŲ SUSIRINKIMAS.

Pagal Notarų rūmų statutą Notarų rūmų narių susirinkimas šaukiamas ne rečiau kaip du kartus per metus. 2020 m. balandžio 18 d. turėjęs įvykti Notarų rūmų narių susirinkimas, dėl valstybės lygio ekstremalios situacijos COVID-19 virusio plitimo ir karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo, buvo atšauktas.

Laikantis renginių organizavimo ribojimų Notarų rūmų narių susirinkimas įvyko 2020 m. rugsėjo 19 d. Compensa koncertų salėje. Notarų rūmų nariai svarstė ir patvirtino 2019 metų veiklos ataskaitą, 2020 metų perspektyvas ir kryptis, Revizijos komisijos Notarų rūmų 2019 m. finansinės veiklos ir Notarų rūmų susirinkimų nutarimų vykdymo patikrinimo aktą, Notarų rūmų 2019 m. apyskaitą, 2020 m. pajamų ir išlaidų

sąmatą, išklaušė Notarų garbės teismo, Notarų atestacijos komisijos 2017-2019 m. veiklos apžvalgas, apsvarstė ir priėmė Lietuvos notarų rūmų statuto, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 1999 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. 11 (2008 m. sausio 3 d. Nr. 1R-3 redakcija) naują redakciją.

6 pav. Notarų rūmų susirinkimo pirmininkas-prezidentas M. Stračkaitis.

7 pav. Notarų rūmų susirinkimo fragmentai.

Susirinkime dalyvavęs teisingumo ministras Elvinas Jankevičius pasveikino Notarų rūmų narius, apžvelgė priimtus teisės aktų pakeitimus, projektus bei iniciatyvas dėl notarinių veiksmų atlikimo nuotoliniu būdu ir padėkojo įgaliojimus baigusioms Kauno miesto notarei Dalytei Krikštolaitytei, Prienų rajono Veronikai Bukevičienei, Klaipėdos miesto notarei Virgilijai Joanai Martinauskienei, Vilniaus miesto notarėms Valentinai Tinfavičienei ir Vidutei Zubavičiūtei ir už ilgametį sąžiningą profesinių pareigų vykdymą apdovanojo I laipsnio garbės ženklu „Už nuopelnus teisingumui“.

8 pav. Teisingumo ministras E. Jankevičius apdovanoja notares.

Notarų rūmų prezidiumas, siekdamas įvertinti Lietuvos notariatui nusipelnčius notarus, Lietuvos notarų rūmų apdovanojimą - Juozo Vilkutaičio-Keturakio medalį skyrė Klaipėdos miesto notarei Virgilijai

Joanai Martinauskienei, notaro profesinę veiklą vykdžiusią Klaipėdos mieste nuo 1974 m. rugpjūčio 1 d., įnešusiai didelį indėlį įgyvendinant notariatui keliamus uždavinius, už ilgametį nepriekaištingą darbą, atsakingą ir aktyvų dalyvavimą Notarų rūmų darbe, Notarų rūmų Norminių aktų rengimo, ryšių su masinės informacijos priemonėmis komisijų narei, komisijos mokesčių klausimais iniciatorei ir narei, 1994-1998 m., 2002-2004 m., 2005-2007 m., 2008-2010 m., 2011-2013 m., 2014-2016 m. ir 2017-2019 m. kadencijų Notarų rūmų revizijos komisijos narei bei pirmininkei. Apdovanojimas buvo įteiktas Notarų rūmų narių susirinkime.

9 pav. Prezidentas M. Stračkaitis apdovanoja V. J. Martinauskienę.

Susirinkimo dalyvius nuotoliniu būdu pasveikino Seimo narys, Teisės ir teisėtvarkos komiteto narys Julius Sabatauskas, Teisėjų tarybos pirmininkas Algimantas Valantinas ir Advokatų tarybos pirmininkas Ignas Vėgėlė.

10 pav. Svečių pasisakymai Notarų rūmų susirinkime.

Notarų rūmų nariai, siekdami paminėti pagrindinio šalies įstatymo - Lietuvos Konstitucijos dieną, Europos Sąjungos valstybėse susiformavusią tradiciją spalio 25-ąją, Europos Teisės dieną rengti nemokamas konsultacijas klientams, prisijungdami prie Tarptautinės notariato sąjungos (UINL) prezidentės Kristinos Naomės Armeljos įsteigti Pasaulinę nemokamų notaro konsultacijų dieną, priėmė rezoliuciją ir pakvietė notarus minint Lietuvos Konstitucijos dieną, Europos Teisės dieną teikti nemokamas konsultacijas notarinių veiksmų atlikimo ir kitų teisinių paslaugų teikimo klausimais.

Notarų rūmų prezidento ir viceprezidento rinkimuose ketverių metų kadencijai prezidentu buvo išrinktas Marius Stračkaitis, o viceprezidente - Daiva Lukaševičiūtė-Binkulienė. Notarų rūmų nariai patvirtino šešių Notarų rūmų prezidiumo narių, išrinktų apygardų notarų susirinkimuose, kandidatūras, pravedė septynių Notarų garbės teismo septynių narių (penkių - iš notarų, dviejų - iš šešių teisingumo ministro pasiūlytų visuomenės atstovų – kandidatų) ir Notarų rūmų revizijos komisijos penkių narių (po vieną iš kiekvienos apygardos) rinkimus.

11 pav. Rinkimų Notarų rūmų susirinkime fragmentai.

APDOVANOJIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTEI.

Lietuvos Respublikos įstatymais ir teisės aktais valstybė notarui patikėjo atsakomybę ginant viešąjį interesą ir valstybės finansų saugumą. Pagrindiniai notariato uždaviniai: nuosavybės teisės apsauga, civilinių teisinių santykių dalyvių bei valstybės teisių ir teisėtų interesų apsauga; teisėtumo ir teisėtvarkos stiprinimas; civilinių teisinių santykių apibrėžtumo ir aiškumo užtikrinimas; tam tikrų civilinės teisės normų tinkamo realizavimo užtikrinimas, įgyvendinami notarams atliekant Lietuvos Respublikos notariato įstatyme nustatytas funkcijas, užtikrinančias, kad civiliniuose teisiniuose santykiuose nebūtų neteisėtų sandorių ir dokumentų.

Lietuvos Respublikos prezidentės Dalios Grybauskaitės kadencijų metu, jos iniciatyva ir nuolatinėmis pastangomis buvo priimti įstatymai, sugriežtinę prevencijos ir užkardymo priemonės kovoje prieš neteisėtą praturtėjimą, pinigų plovimą, piktnaudžiavimą finansų srityje, taip ginant ir saugant Konstitucinius valstybės teisingumo ir demokratijos principus. Notarų rūmų prezidiumas, siekdamas pagerbti minėtąjį indėlį, pagrindinio šalies įstatymo – Lietuvos Konstitucijos – dienos proga Lietuvos Respublikos prezidentei Daliai Grybauskaitei skyrė Lietuvos notarų rūmų apdovanojimą – Juozo Vilkutaičio-Keturakio atminimo medalį.

NOTARŲ SUSIRINKIMAI APYGARDOSE.

Notarų rūmų prezidiumo nariai, atskaitingi ji iškėlusiam apygardos notarų susirinkimui, 2020 metais sušaukė ir 2020 m. rugsėjo 15 d. pravedė Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių apygardų ir 2020 m. rugsėjo 16 d. Panevėžio apygardos notarų susirinkimus.

Apygarda	Notarų skaičius	Notarų biurai
Vilniaus apygarda	83	71
Kauno apygarda	61	55
Klaipėdos apygarda	36	31
Šiaulių apygarda	32	26
Panevėžio apygarda	28	26

12 pav. Notarų ir biurų skaičius apygardose 2020 m.

NOTARŲ RŪMŲ PREZIDIUMAS.

Notarų rūmų prezidiumas 2020 m. rugsėjo 19 d. Notarų rūmų narių susirinkime išrinktas (patvirtintas) ketverių metų kadencijai: prezidentas - Klaipėdos miesto 1-ojo notarų biuro notaras Marius Stračkaitis, viceprezidentė - Vilniaus miesto 2-ojo notarų biuro notarė Daiva Lukaševičiūtė-Binkulienė, nariai: Vilniaus miesto 29-ojo notaro biuro notarė Svajonė Šaltauskienė, Vilniaus miesto 10-ojo notarų biuro notaras Dainius Palaima, Kauno miesto 17-ojo notaro biuro notarė Rasa Ona Inokaitienė, Palangos miesto 2-ojo notaro biuro notarė Jurgita Doržinkevičienė, Radviliškio rajono 1-ojo notarų biuro notarė Daiva Verpetinskienė ir Kupiškio rajono notarų biuro notarė Asta Grambienė. Prezidiumas siekė užtikrinti tinkamą Notarų rūmų uždavinių įgyvendinimą ir funkcijų atlikimą, kasdienį Notariato įstatyme, Notarų rūmų statute, Notarų rūmų prezidiumo darbo reglamente ir kituose teisės aktuose, valdymą ir su tuo susijusių nutarimų priėmimą.

13 pav. Notarų rūmų prezidiumas (2020-2023 m. kadencija).

NOTARŲ RŪMŲ PREZIDIUMO POSĖDŽIAI.

Notarų rūmų prezidiumas, būdamas kolegialus Notarų rūmų valdymo organas siekė užtikrinti tinkamą Notarų rūmų uždavinių įgyvendinimą ir funkcijų atlikimą. Notarų rūmų prezidiumo posėdžiuose buvo svarstomi notarų savivaldos klausimai ir priimami nutarimai. Paprastai Notarų rūmų prezidiumo posėdžius, vykdavusius kartą per mėnesį, o esant reikalingumui ir dažniau, 2020 metais Notarų rūmų prezidentas sušaukė 37. Tokį posėdžių skaičiaus reikalingumą lėmė pandemija ir šalyje paskelbtas karantinas, pareikalavęs greitų, saugių ir drastiškų notaro biuro darbo organizavimo, notarinių veiksmų atlikimo pokyčių.

14 pav. Notarų rūmų prezidiumo posėdžių 2010 – 2020 m. skaičius.

Ypač svarbus dėmesys buvo skiriamas klausimams dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės valstybės lygio ekstremalios situacijos bei karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministro nustatytų reikalavimų vykdymo, notarų darbo ekstremalios situacijos atveju. Notarų rūmų prezidiumo nutarimais buvo organizuotas skubus apsaugos priemonių, reikalingų organizuoti ir užtikrinti saugų notarų biurų darbą COVID-19 viruso plitimo laikotarpiu, įsigijimas ir jų pristatymas etapais bei terminais notarų biurams.

Patvirtintas Notaro biuro darbo organizavimo ekstremalios situacijos dėl COVID-19 plitimo grėsmės atveju tvarkos aprašas, skirtas notarams padėti tinkamai įgyvendinti Lietuvos Respublikos notariato įstatyme įtvirtintų funkcijų atlikimą ekstremalios situacijos dėl COVID-19 plitimo metu ir, esant atitinkamoms aplinkybėms, atlikti pakeitimai.

Notarų rūmų prezidiumas sprendė ir priėmė kitus reikalingus nutarimus dėl notaro atliekamų funkcijų vykdymo, informacinių technologijų spartesnio panaudojimo, užtikrinant notarų paslaugų prieinamumą visuomenei.

NOTARŲ RŪMŲ REVIZIJOS KOMISIJA.

Notarų rūmų narių susirinkime ketverių metų kadencijai išrinkta penkių narių (po vieną iš kiekvienos apygardos) Notarų rūmų revizijos komisija: Vilniaus miesto 7-ojo notaro biuro notarė Danguolė Bieliūnaitė, Alytaus miesto 3-iojo notaro biuro notarė Elena Jachimavičienė, Tauragės rajono 1-ojo notaro biuro notarė Vita Jurkauskienė, Telšių rajono savivaldybės 3-iojo notaro biuro notaras Gediminas Perminas ir Panevėžio rajono 3-iojo notaro biuro notaras Pavel Dobrynskijs. Notarų rūmų finansinės veiklos ir Notarų rūmų susirinkimų nutarimų vykdymo patikrinimai atliekami ir patikrinimo aktas bei išvados Notarų rūmų susirinkimui teikiamos vadovaujantis Notarų rūmų statuto, Notarų rūmų revizijos komisijos darbo reglamentu.

15 pav. Notarų rūmų revizijos komisija (2020-2023 kadencija).

NOTARŲ RŪMŲ PREZIDIUMO KOMISIJOS.

Notarų rūmų prezidiumas ketverių kadencijai sudarė Notarinės praktikos ir norminių teisės aktų rengimo, Notarų profesinės etikos ir Dokumentų ekspertų komisijas. Notarų kandidatūros į šias komisijas buvo pasiūlytos notarų apygardų susirinkimuose. Komisijos darbą organizavo pagal Notarų rūmų prezidiumo patvirtintus komisijų nuostatus. Posėdžiai vyko nuotoliniu būdu.

Notarinės praktikos ir norminių teisės aktų rengimo komisija: pirmininkė - Dalija Svirbutienė, pirmininkės pavaduotojas - Rolandas Kirlys, nariai: Vaidota Majūtė, Donatas Baranauskas, Lina Madeikytė, Saulius Svaldenis, Romualdas Petraitis, Laurynas Žukas, Vida Penkauskaitė-Jurgutė, Nijolė Pukėnaitė, Rita Lugienė, Sandra Žinienė, Gintarė Šatienė, Nijolė Masiliūnienė ir Valdemara Vaičekonienė.

Notarų profesinės etikos komisija: pirmininkė - Renata Šerpytienė, pirmininkės pavaduotojas - Ramūnas Trečiokas, nariai: Rita Vasiliauskienė, Vanda Kasiulynienė, Rita Rastenienė ir Rita Šabanskienė.

Dokumentų ekspertų komisija: pirmininkė - Dalia Jungevičienė, pirmininkės pavaduotoja - Judita Skrodenytė, nariai: Gražina Kazlaučiūnienė, Nijolė Liubamirskienė, Rūta Rastenienė ir Loreta Stankevičienė.

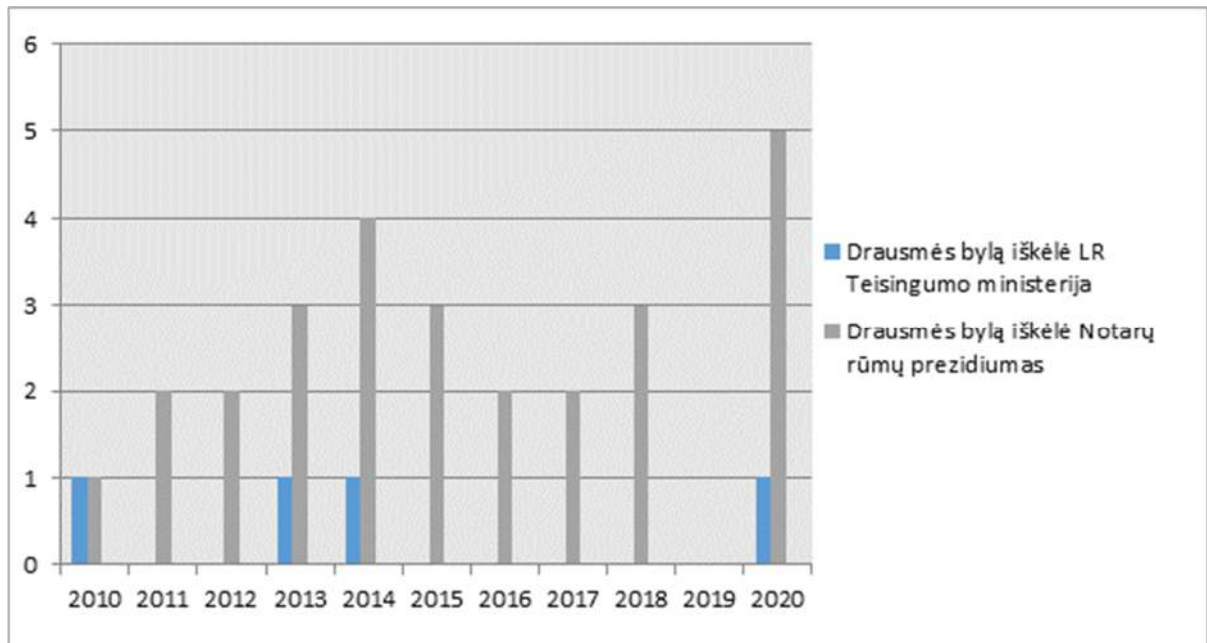
NOTARŲ GARBĖS TEISMAS

Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1R-325 ketverių metų kadencijai patvirtinta Notarų garbės teismo personalinė sudėtis, kurią sudaro: Vaiva Staskonytė - Malcienė - Vilniaus miesto savivaldybės 1-ojo notaro biuro notarė (pirmininkė), Mindaugas Statkevičius - Kauno miesto savivaldybės 24-ojo notaro biuro notaras (pirmininkės pavaduotojas), Silva Jonaitienė - Šiaulių miesto savivaldybės 5-ojo notarų biuro notarė, Renata Juzikienė - Vilniaus universiteto Teisės fakulteto lektorė, Lietuvos Vyriausiojo administracinio teismo kanclerė, Jurga Prižgintienė - Klaipėdos miesto savivaldybės 7-ojo notaro biuro notarė, Virginija Pupkienė - Panevėžio miesto savivaldybės 3-iojo notaro biuro notarė, Zita Smirnovienė - buvusi Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisėja, buvusi Lietuvos administracinių ginčų komisijos narė.

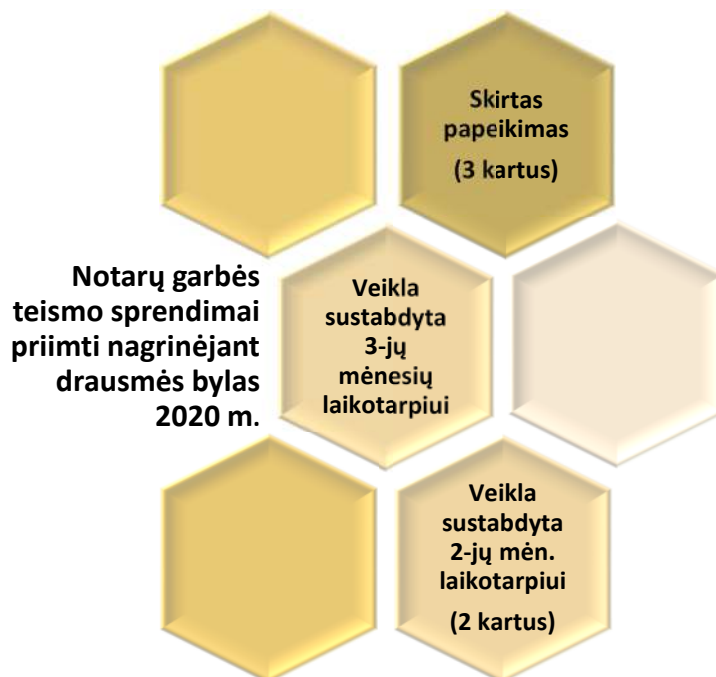
Atsižvelgiant į 2020 m. rugpjūčio 1 d. įsigaliojusias Notariato įstatymo nuostatas, susijusias su Notarų garbės teismo sudėtimi ir veikla, 2020 m. rugpjūčio 11 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. 1R-184 patvirtintų Notarų garbės teismo nuostatų nauja redakcija.

Šių pakeitimų esmė – Notarų garbės teismas susideda iš septynių Notarų rūmų susirinkime išrinktų narių, iš kurių penki nariai renkami iš notarų, du nariai renkami iš šešių Lietuvos Respublikos teisingumo ministro pasiūlytų visuomenės atstovų – kandidatų į Notarų garbės teismo narius. Notarų garbės teismo kadencija trunka ketverius metus. Įsigalioję teisės aktų pakeitimai taip pat detaliau reglamentuoja Notarų garbės teismo darbą ir jo organizavimą, sprendimų apskundimo tvarką.

2020 metais Notarų garbės teisme buvo nagrinėjamos 6 notarų profesinės etikos ir tarnybinių nusižengimų bylos, 5 iš jų išskėlė Notarų rūmų prezidiumas, 1 – Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija.

16 pav. Drausmės bylų skaičius pagal iškėlusias institucijas. 2010-2020 m.

17 pav. Notarų garbės teismo sprendimai 2020 m.

2020 m. vasario 6 d. Notarų rūmų prezidiumas notarei iškėlė drausmės bylą už notarės vengimą atvykti į apklausą, vykdomą ikiteisminiame tyrime.

Notarų garbės teismas konstatavo, kad notarė laikotarpiu nuo 2019 m. lapkričio 27 d. iki 2019 m. gruodžio 17 d. kviečiama atvykti apklausai į Klaipėdos AVPK, netinkamai vykdė ikiteisminio tyrimo pareigūno nurodymus vykdomame ikiteisminiame tyrime, tokiu būdu sudarydama prielaidas kilti nepasitikėjimui notare ir pakenkti notaro profesijos prestižui. Notarų garbės teismo vertinimu, notarė siekdama savo tikslų ir naudodamasi savo procesinėmis teisėmis negalėjo jomis piktnaudžiauti, t. y. naudotis per didelėmis, neproporcingomis priemonėmis, darančiomis nuostolių kitų asmenų teisėms ir teisėtiems interesams. Byloje surinkti įrodymai leidžia daryti išvadą, jog notarė, tyčia, 6 kartus vengdama atvykti į apklausą ir tokiu būdu vilkindama ikiteisminį tyrimą, naudojo savo procesinėmis teisėmis ne pagal paskirtį, kenkė visai teisinei sistemai, objektyviai nesilaikė sąžiningo elgesio standartų, pažemino notaro profesijos vardą, pakenkė notaro profesijos autoritetui.

Taip pat Notarų garbės teismas konstatavo, kad notarė nurodydama biuro darbuotojams sakyti netiesą, t. y. informuoti ikiteisminio tyrimo tyrėją, jog notarės nėra darbo vietoje, pažeidė pamatinius teisingumo, sąžiningumo principus, sukėlė pagrįstas abejones dėl notarės profesinės veiklos patikimumo ir skaidrumo. Notarei skirtas papeikimas.

❖ 2020 m. birželio 11 d. Notarų rūmų prezidiumas keturiems notarams iškėlė drausmės bylas už notarų duomenų perdavimą registrams ir notarinių veiksmų atlikimą 2020 m. kovo 16 d. – 2020 m. kovo 19 d. laikotarpiu, kurio metu galiojo Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. kovo 16 d. įsakymas Nr. 1R-76 „Dėl notarų ir antstolių darbo ekstremalios situacijos atveju“, šį teisės aktą Teisės aktų registre (www.e-tar.lt) užregistruojant ir paskelbiant 2020 kovo 16 d. 13 val. 54 min., registre nurodant, jog teisės aktas įsigalioja 2020 m. kovo 16 dieną.

Vadovaujantis pateikta informacija, minėti notarai 2020 m. kovo 16 d., po Įsakymo paskelbimo Teisės aktų registre bei po pranešimo apie Įsakymo įsigaliojimą Notarų rūmų vidinėje intraneto svetainėje, priėmė klientus ir atliko notarinius veiksmus. Drausmės byloje surinkta medžiaga ir garbės teismo posėdžių metu ištirti įrodymai leido Notarų garbės teismui daryti pagrįstą išvadą, jog notarai, 2020 kovo 16 dieną susipažinę su įsakymu, sąmoningai nesustabdė profesinės veiklos, nors tai juos įpareigojo atlikti Teisingumo ministro priimtas įsakymas.

Notarų garbės teismui išnagrinėjus dviejų notarų drausmės bylas, atsižvelgiant į drausmės bylų nagrinėjimo metu nustatytas aplinkybes, vadovaujantis Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 102 straipsnio 1 dalies 5 punktu ir Notarų garbės teismo nuostatų 39.5 punktu, notarams pareiškė papeikimą.

Notarų garbės teismui išnagrinėjus kitų dviejų notarų drausmės bylas, atsižvelgiant į drausmės bylų nagrinėjimo metu nustatytas aplinkybes, vadovaujantis Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 102 straipsnio 1 dalies 6 punktu ir Notarų garbės teismo nuostatų 39.6 punktu, Notarų garbės teismas priėmė sprendimą sustabdyti notarų profesinę veiklą dviejų mėnesių laikotarpiui. Notarų garbės teismo vertinimu, notarų elgesys, tvirtinant notarinius veiksmus ne tik 2020 m. kovo 16 dieną po Įsakymo viešo paskelbimo, tačiau ir 2020 m. kovo 17 dieną, t. y. tuomet, kai notarai turėjo objektyviai pakankamą laikotarpį (terminą) tinkamai ir išsamiai susipažinti su Įsakymu, jo turiniu ir įsigaliojimo data, suponuoja pagrįstą išvadą, jog notarai sąmoningai ignoravo teisės akto nuostatą, draudžiančią notarams priimti asmenis ir atlikti notarinius veiksmus, šį savo elgesį nepagrįstai motyvuodami siekiu nekelti konfliktinės situacijos su klientais, teisiniu Įsakymo neaiškumu, netinkamu viešu paskelbimu ir kt.

Notarų garbės teismas, nagrinėdamas visas minėtas drausmės bylas, pasisakė, jog aptartas notarų elgesys prieštaravo notaro pareigai būti notarinio veiksmo šalių teisinio saugumo garantu, t. y. išlikti objektyviam ir profesionaliam, prioritetą teikti teisės aktų reikalavimams, o ne sandorių šalių interesams. Notarų veiksmai liudija, jog jie nesiekė bendradarbiauti ne tik su notarų savivaldos institucija – Lietuvos notarų rūmais, tačiau ir valstybės institucija, kuri atsakinga už notariato kontrolę ir priežiūrą – Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, tokiu būdu sukurdamą prielaidas atsirasti notaro profesijos teisiniui nestabilumui, pakenkti profesijos sutelktumui.

Notarų garbės teismo vertinimu, notarai, susipažinę su Teisingumo ministro įsakymu, stabdančiu notarams suteiktus valstybės įgaliojimus, privalėjo nedelsiant sustabdyti savo profesinę veiklą, apie tai informuoti asmenis, kurie buvo užsiregistravę dėl notarinio veiksmo atlikimo, ir sekti aktualią informaciją dėl profesinės veiklos sustabdymo pratęsimo arba atnaujinimo, šalyje paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją padėtį ir karantiną dėl COVID-19 pandemijos, tačiau to neatliko.

Notarų garbės teismas, atsižvelgdamas į notarų bylose nustatytų aplinkybių visetą, nustatė, kad notarami ne tik pažeidė Įsakymą, tačiau ir neįspėjo klientų dėl Įsakymo galiojimo, notaro įgaliojimų veikti valstybės vardu sustabdymo teisiniu padariniu, kurie gali kilti vertinant minėto Įsakymo galiojimo metu atliktų notarinių veiksmų teisėtumą. Notarų garbės teismo vertinimu, notarami nesilaikė jiems, kaip notarams, keliamų aukštų profesinių ir moralinių elgesio nuostatų, nestiprino asmens pasitikėjimo notaru, kaip teisės profesionalu, užtikrinančiu civilinių teisinių santykių teisėtumą, teisinį tikrumą.

❖ 2020 m. gegužės 5 d. įsakymu išklė Lietuvos Respublikos teisingumo ministras išklė notarei drausmės bylą už įgaliojimo patvirtinimą asmeniui, esančiam itin sunkios sveikatos būklės.

Notarų garbės teismas konstatavo, kad notarė 2019 m. gegužės 27 d. atvykusi į palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninę ir šios ligoninės pacientei R. P., kuri dėl itin sunkios sveikatos būklės, būdama komos būsenos negebėjo atlikti jokių veiksmų, priimti ir įvertinti sprendimų bei pareikšti savo nuomonės, patvirtinusi įgaliojimą, neįvykdė pagrindinės ir svarbiausios notaro funkcijos – užtikrinti, kad civiliniuose teisiniuose santykiuose nebūtų neteisėtų sandorių ir dokumentų. Notarė, vykdydama savo profesines pareigas, nesilaikė jai taikomos esminės pareigos - notarinius veiksmus tvirtinti vadovaujantis tik teisės aktų reikalavimais, o jeigu notarinio veiksmo atlikimas prieštarauja įstatymams ar neatitinka jų reikalavimų, atsisakyti atlikti tokį veiksmą. Notarų garbės teismas, atsižvelgdamas į bylose nustatytų aplinkybių visetą, konstatavo, kad notarės veiksmai pažemino notaro vardą ir pakenkė profesijos autoritetui. Notarų garbės teismo vertinimu, notarė nesilaikė jai, kaip notarei, keliamų aukštų profesinių ir moralinių elgesio nuostatų, nestiprino asmens pasitikėjimo notaru, kaip teisės profesionalu, užtikrinančiu civilinių teisinių santykių teisėtumą, teisinį tikrumą.

Drausmės byloje surinkta medžiaga ir garbės teismo posėdžio metu ištirti įrodymai leido daryti išvadą, kad notarė, tvirtindama R. P. įgaliojimą, neįsitikino asmens teisiniu ir faktiniu veiksmu bei nenustatė, ar asmuo suvokia daromų pasirinkimų faktą ir jų galimas pasekmes bei svarbą, taip pat nesiaiškino, ar asmuo gali juos tinkamai išreikšti. Drausmės bylos medžiaga leido konstatuoti, kad notarė įgaliojimo turinį parengė ir dokumentą patvirtino pagal įgaliojimo turinį R. P. sesers E. P. išreikštą valią, pati įgaliojoja savo valios dėl sunkios sveikatos būklės išreikšti ir suprasti negalėjo. Itin sunkią asmens sveikatos būklę patvirtina ikiteisminiame tyrime nustatyti faktai, palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės pateiktas pacientės R. P. ligos istorijos išrašas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.89 straipsniu, fizinio asmens, kuris, nors ir būdamas veiksnus, sudarant sandorį buvo tokios būsenos, kad negalėjo suprasti savo veiksmų reikšmės arba jų valdyti, sudarytas sandoris gali būti teismo tvarka pripažintas negaliojančiu pagal šio fizinio asmens ieškinį. Tuo atveju, jeigu asmuo mirė, teisę pareikšti ieškinį šiuo pagrindu įgyja jo įpėdiniai.

Notarų garbės teismas konstatavo, kad notarės elgesys prieštaravo notaro pareigai būti notarinio veiksmo šalių teisinio saugumo garantu, t. y. išlikti objektyviam ir nešališkam, suteikti tinkamą teisinę konsultaciją. Notarė matydama, jog slaugos ligoninės pacientė R. P. yra sunkios sveikatos būklės ir negali suprasti savo veiksmų reikšmės ir jų valdyti, aiškiai išreikšti savo valios aplinkiniams, turėjo informuoti šio asmens artimuosius apie asmens pripažinimo neveiksniu ir globos paskyrimo tvarką, o ne, vadovaujantis trečiųjų asmenų išreikštu prašymu ir valia, tvirtinti įgaliojimą, kuris, atsižvelgiant į notarinio veiksmo atlikimo aplinkybes, bei vadovaujantis Civilinio kodekso 1.89 straipsniu, galėtų būti pripažintas negaliojančiu.

Notarų garbės teismas, vadovaudamasis Notarų garbės teismo nuostatų 39.6 punktu, sustabdė notarės profesinę veiklą trijų mėnesių laikotarpiui ir rekomendavo Notarų atestacijos komisijai notarei 2020 m. gegužės 14 d. Notarų rūmų prezidiumo nutarimu Nr. 1 iškeltą neeilinę atestaciją vykdyti notarės profesinių įgaliojimų sustabdymo laikotarpiu.

NOTARŲ ATESTACIJA

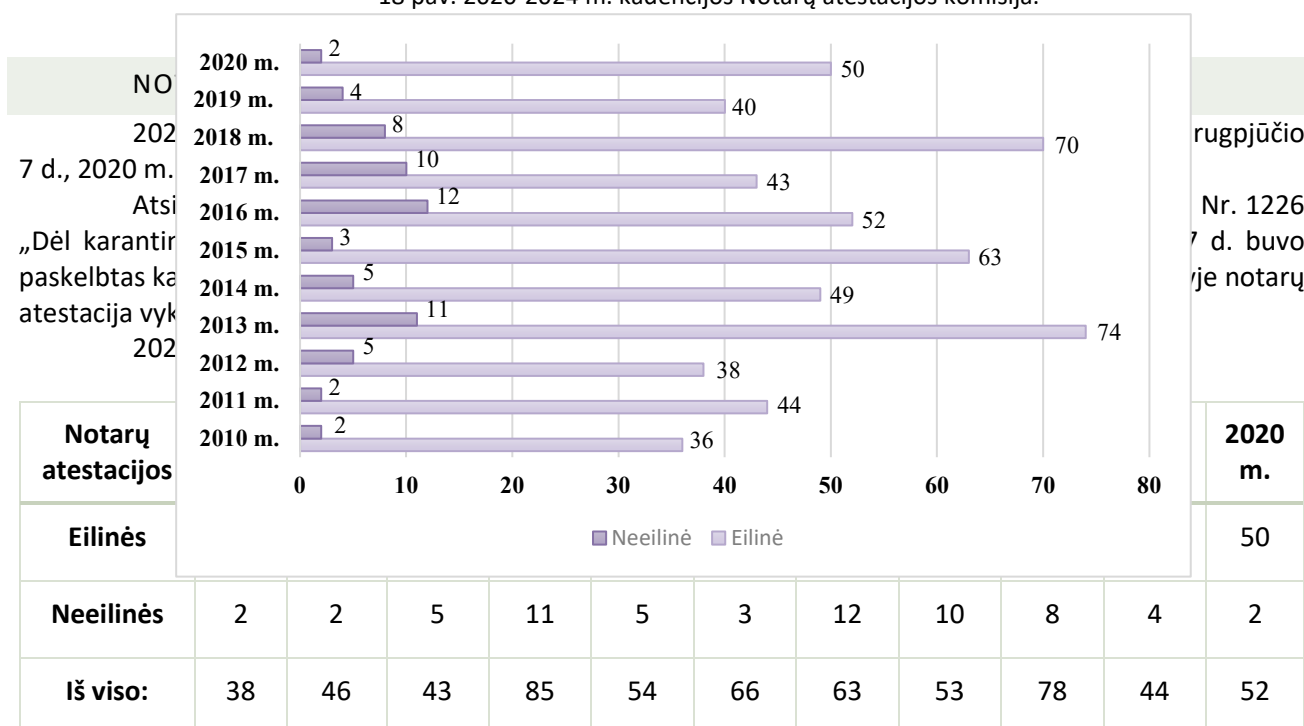
NOTARŲ ATESTACIJOS KOMISIJA.

Vadovaujantis Notariato įstatymo 4 straipsniu, Notarų rūmų prezidiumas 2020 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. 3 keturiems metams iš penkių notarų sudarė Notarų atestacijos komisiją. Komisiją sudaro: pirmininkė - Vilniaus miesto 8-ojo notarų biuro notarė Raimonda Jakutienė, pirmininkės pavaduotoja – Kauno miesto 6-ojo notarų biuro notarė Jolanta Rulienė, narės: Klaipėdos miesto 1-ojo notarų biuro notarė Aldona

Kundrotienė, Panevėžio miesto 5-ojo notaro biuro notarė Vita Jankovskaja ir Kelmės rajono 1-ojo notaro biuro notarė Nemira Barčauskienė.

18 pav. 2020-2024 m. kadencijos Notarų atestacijos komisija.

19 pav. 2010-2020 m. įvykdytų notarų atestacijų skaičius (1).

20 pav. 2010-2020 m. įvykdytų notarų atestacijų skaičius (2).

NOTARŲ ATESTACIJOS KOMISIJOS NUTARIMŲ APŽVALGA.

Vykdamas eilinę notaro atestaciją, notaro kvalifikacija ir profesinės žinios vertinamos remiantis Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2018 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 1R-226 patvirtintų Notarų atestavimo nuostatų 39 punkte įtvirtintais rodikliais. Rodiklių įgyvendinimas vertinamas balais. Notarai puikiai įgyvendino daugumą rodiklių, todėl 2020 metais vykdamas eilines notarų atestacijas, visi notarai buvo pripažinti tinkamais eiti notaro pareigas.

Pasitaikė atvejų, kuomet Notarų atestacijos komisija skyrė dalį arba visai neskyrė balų už netinkamai įgyvendintus arba neįgyvendintus rodiklius. Daugiausia atvejų, kuomet balai neskirti - už straipsnio (-ių) teisės klausimais Lietuvos notarų rūmų leidžiamame žurnale „Notariatas“, kituose teisiniuose leidiniuose ar žiniasklaidos priemonėse nepublikavimą ir neskaitymą pranešimų teisės klausimais seminare, konferencijoje ar kitame renginyje. Vienam notarui buvo skirtas 1 balas už pranešimo skaitymą ir vienam notarui už straipsnių publikavimą. Retais atvejais buvo mažinami balai už nesivadovavimą arba netinkamą vykdymą notaro profesinę veiklą reglamentuojančių įstatymų ir kitų teisės aktų bei Notarų rūmų nutarimų – notarai, atlikdami notarinius veiksmus, ne visuomet laikėsi Notariato įstatymo 51 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos pareigos tikrinti valstybės registrų centriniuose duomenų bankuose esančius duomenis, Lietuvos notarų rūmų statuto 9 straipsnio 3 punkte įtvirtintos Notarų rūmų nario pareigos laiku mokėti Notarų rūmų nario mokestį. Taip pat keli notarai nesilaikė Notariato įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 8 punkte įtvirtintos pareigos tikrintis sveikatą kas penkeri metai, todėl rodiklių įgyvendinimo balai jiems neskirti.

Vykdamas eilines atestacijas, Notarų atestacijos komisija nutarė atidėti dvi eilines atestacijas bei prašyti Notarų rūmų prezidiumo atlikti vieno notaro veiklos patikrinimą.

Vykdamas neeilinę notaro atestaciją, notaro kvalifikacija ir profesinės žinios vertinamos atsižvelgiant į vykdomos neeilinės atestacijos pagrindą, komisijai pateiktus dokumentus ir notaro pateiktus paaiškinimus.

Notarų atestacijos komisijos 2020 m. rugpjūčio 7 d. posėdyje buvo vykdomos 2 notarų neeilinės atestacijos. Vykdamas vieno notaro atestaciją, Notarų atestacijos komisija priėmė nutarimą atidėti notaro neeilinę atestaciją ir prašyti Notarų rūmų prezidiumo atlikti notaro veiklos patikrinimą. Vykdamas kito notaro neeilinę atestaciją, komisija priėmė nutarimą, kad notaras netinka eiti notaro pareigų. Komisija, vykdydama šio notaro atestaciją, konstatavo, kad:

- Notaras nesilaikė Notariato įstatymo 31 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos pareigos, tvirtinant sandorį įsitikinti asmens veiksniumu. Notaras patvirtino įgaliojimą asmeniui, kuris buvo itin sunkios būklės, negebėjo išreikšti savo valios ir suprasti veiksmų. Notaras, kaip teisės profesionalas, turėjęs pareigą elgtis ypač atidžiai ir rūpestingai, nustačius, kad asmens sveikatos būklė yra tokia, jog vadovaujantis teisės aktų reikalavimais notarinis veiksmas negali būti atliekamas, turėjo pareigą atsisakyti tvirtinti įgaliojimą ir apie tai informuoti dėl notarinio veiksmo atlikimo besikreipusius asmenis.
- Notaras patvirtino įgaliojimą nežinodamas asmens tikrosios valios, kadangi notaras įgaliojimo turinį parengė ir dokumentą patvirtino pagal įgaliojimo artimojo nurodytą valią, todėl įgaliojime buvo išreikšta ne pačio įgaliojimo, o jo artimojo valia.
- Notaras, patvirtindamas asmens, kuris dėl itin sunkios sveikatos būklės negebėjo išreikšti, suprasti savo veiksmų ir jų valdyti, įgaliojimą, neįvykdė pagrindinės notaro funkcijos, įtvirtintos Notariato įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje – užtikrinti, kad civiliniuose teisiniuose santykiuose nebūtų teisėtų sandorių ir dokumentų.
- Notaras, vykdydamas notaro profesines funkcijas, nesilaikė pareigos sprendimus, susijusius su notariniais veiksmų atlikimu, priimti savarankiškai, vadovaujantis teisės aktų reikalavimais ir atlikus išsamų, visapusišką, objektyvų dokumentų, informacijos bei susiklosčiusių aplinkybių viseto teisinį vertinimą.
- Notaro elgesys neatitiko objektyvaus ir nešališko elgesio principų, prieštaravo notaro pareigai būti notarinio veiksmo šalių teisinio saugumo garantu.
- Notaras neįvykdė savo pareigos būti profesionaliu ir nešališku teisės patarėju visoms notarinio veiksmo šalims. Notaras nesuteikė įgaliojimo artimiesiems tinkamos teisinės konsultacijos, nurodydamas kokių tinkamų teisinių veiksmų privalo būti imtasi tuo atveju, jeigu asmuo

išreiškia pageidavimą administruoti faktiškai neveiksnaus tam tikroje srityje arba ribotai veiksnaus tam tikroje srityje asmens turtą, o priešingai - atliko neteisėtus veiksmus, t. y. patvirtino faktiškai neveiksnaus asmens įgaliojimą.

NOTARŲ ATSTOVAVIMAS

Notarų rūmų atstovai dalyvavo ir atstovavo notarų interesams valstybinės valdžios ir valdymo institucijose, teikė pasiūlymus Teisingumo ministerijai, kitoms institucijoms, rengė norminių teisės aktų projektus, teikė pastabas ir pasiūlymus dėl projektų, dalyvavo komisijose, darbo grupėse, organizavo susitikimus, bendradarbiavo su institucijomis, vienodino, apibendrino notarinę praktiką bei teikė rekomendacijas ir išvadas notarams.

ATSTOVAVIMAS KOMITETUOSE, KOMISIJOSE, DARBO GRUPĖSE.

Notarų rūmų atstovai -Teisingumo ministerijos sudarytų komitetų, komisijų bei darbo grupių nariai: Lietuvos Respublikos civilinio kodekso priežiūros komiteto narys Notarų rūmų prezidentas Marius Stračkaitis;

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso priežiūros komiteto narė Notarų rūmų prezidiumo narė Svajonė Šaltauskienė;

Mediacijos koordinavimo tarybos narė Notarų rūmų prezidiumo narė Svajonė Šaltauskienė;

Viešo konkurso notaro pareigoms užimti komisijos nariai: Notarų rūmų prezidentas Marius Stračkaitis, Notarų rūmų viceprezidentė Daiva Lukaševičiūtė-Binkulienė ir Vilniaus miesto 26-ojo notarų biuro notarė Ramunė Džavachidienė;

Kandidatų į notarus (asesorių) viešo konkurso komisijos nariai: Notarų rūmų prezidiumo narės Svajonė Šaltauskienė ir Rasa Ona Inokaitienė;

Notaro kvalifikacinio egzamino komisijos nariai: Notarų rūmų prezidiumo narė Svajonė Šaltauskienė, Vilniaus miesto 2-ojo notarų biuro notaras Rolandas Kirlys ir Vilniaus universiteto Teisės fakulteto profesorius dr. (HP) Vytautas Mizaras;

Teisinio darbo stažo pripažinimo komisijos narys Notarų rūmų prezidiumo narys Dainius Palaima.

NOTARIATO ĮSTATYMO PAKEITIMŲ PROJEKTAI.

Notarų rūmai, vadovaudamiesi Notariato įstatymo 9 straipsnio 4 punkte, kuriame numatyta, kad Notarų rūmų uždavinys yra rengti norminių aktų projektus notariato klausimais ir teikti juos Teisingumo ministerijai, bei Lietuvos notarų rūmų statuto 7 straipsnio 8 punkte, kuriame numatyta, kad Notarų rūmų uždaviniai ir veiklos sritys yra rengti norminių teisės aktų, susijusių su notariatu, projektus ir teikti juos Teisingumo ministerijai, 2020 sausio mėnesį Teisingumo ministerijai pateikė parengtą Notariato įstatymo pakeitimo ir papildymo projektą, kuriuo siekiama įstatyme įtvirtinti teisę notarams notarius veiksmus atlikti nuotoliniu būdu, naudojantis elektroninėmis priemonėmis, bei teisę organizuoti turto pirkimo–pardavimo bei nuomos aukcionus.

Atsižvelgiant į tai, Teisingumo ministerija parengė ir 2020 m. kovo 31 d. įregistravo Notariato įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo siekiama įstatymu sudaryti prielaidas notarius veiksmus atlikti taip pat ir nuotoliniu būdu, naudojant informacinių technologijų priemones. Vyriausybei pritarus, Notariato įstatymo pakeitimo projektas, kuriuo siūlyta įtvirtinti teisę notarius veiksmus atlikti nuo 2020 metų spalio 1 d., perduotas svarstyti Seimui. Nors po pateikimo Seime nuspręsta šį Notariato įstatymo projektą svarstyti skubos tvarka, iki pat 2020 m. pabaigos įstatymo pakeitimai, susiję su galimybe notarius veiksmus atlikti nuotoliniu būdu, tolimesnės svarstymo stadijos Seime nepasiekė.

2020 m. gegužę Notarų rūmams pateiktas derinti Notariato įstatymo pakeitimo projektas, kurio tikslas - suteikti notarams teisę organizuoti ir vykdyti aukcionus naudojantis informacinių technologijų priemonėmis, sudarant galimybę fiziniams ir juridiniams asmenims gauti kokybiškas aukcionų organizavimo paslaugas. Patobulintu įstatymo projektu, be kita ko, siūlyta numatyti, jog notarinis registras būtų tvarkomas tik elektroniniu būdu. 2020 m. lapkričio 5 d. Seimas priėmė Notariato įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo sudaroma galimybė notarams organizuoti ir vykdyti turto aukcionus informacinių technologijų priemonėmis, naudojantis tam skirta Notarų rūmų informacinių technologijų platforma. Šiuo projektu taip pat pakeistas

Notariato įstatymo 37 straipsnis, numatant, kad notarinis registras tvarkomas elektroniniu būdu. Pakeitimų įsigaliojimo data – 2021 m. sausio 1 d.

Seimas 2020 m. lapkritį taip pat pritarė Notariato įstatymo 27 straipsnio pakeitimo projektui, kuriuo siekiant optimizuoti konsulinį pareigūnų atliekamų notarinių veiksmų aprėptį, atsisakant notarinių veiksmų, kuriuos atlikti konsulinėse įstaigose nėra poreikio arba kuriems atlikti būtinos specifinės teisinės žinios, kartu paliekant notarinius veiksmus, kurių prieinamumas piliečiams užsienyje yra svarbus, pakeistas konsulinį pareigūnų atliekamų notarinių veiksmų sąrašas.

2020 m. Seimas taip pat pritarė 2019 m. Teisingumo ministerijos inicijuoto Notariato įstatymo pakeitimo projektui, kuriuo, be kita ko, siūlyta į Notarų garbės teismo sudėtį įtraukti visuomenės atstovus.

Notarų rūmai atstovai dalyvavo Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto klausymuose, kuriuose svarstyta įstatymų projektų paketas, tame tarpe ir Notariato įstatymo papildymo 34-1 straipsniu įstatymo projektas, kuris susijęs su Nacionalinės elektroninių siuntų pristatymo, naudojant pašto tinklą, informacinės sistemos naudojimu notarų veikloje. Notarų rūmų atstovai Teisės ir teisėtvarkos komiteto klausymuose laikėsi pozicijos, jog atsižvelgiant į tai, jog notariatai savo veikloje naudoja eNotaras informacinę sistemą, Notariato įstatymas neturi būti keičiamas.

TEISINGUMO MINISTRO ĮSAKYMŲ PAKEITIMAI.

2020 m. kovo 31 d. teisingumo ministras įsakymu patvirtino įkainių už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas sąrašą, kuriuo siekta nustatyti aiškesnį įkainių už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas teisinį reguliavimą, pašalinti teisės spragas ir neaiškumus, nustatyti aiškesnę notaro atlyginimo skaičiavimo tvarką ir eliminuoti galimybę apskaičiuoti įtvirtintą įkainį skirtingais būdais, įtvirtinti patogesnę teisės akto išdėstymą, nustatyti konkrečius įkainius už notarinių veiksmų atlikimą, už kurių atlikimą nebuvo nustatyti atskiri įkainiai, įtvirtinti, kad įkainiai yra nustatyti be PVM, atsisakyti praktikoje nebetaikomų ar netikslingų lengvatų, papildyti iki šiol galiojančius įkainių mažinimo ir atleidimo nuo notaro atlyginimo mokėjimo atvejus socialiai jautrioms visuomenės grupėms, koreguoti tam tikrų įkainių dydžius, atsižvelgiant į naujų įkainių lengvatų nustatymą ir įvertinant galimybę subsidijuoti socialiai reikšmingus notarinius veiksmus.

Notarų rūmai 2020 m. teikė pastabas ir pasiūlymus Teisingumo ministerijos parengtiems Reikalavimų, keliamų notarų biurams ir notarų darbo laikui, Tvirtinamųjų įrašų ir notarinių liudijimų formų, Garbės teismo nuostatų, Notarų atestacijos komisijos nuostatų pakeitimo projektams.

CIVILINIO KODEKSO PAKEITIMO PROJEKTAI.

2020 m. sausį gautas Teisingumo ministerijos parengtas Civilinio kodekso pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo siekiama sudaryti galimybę asmenims įgaliojimo veiksams, susijusiems su juridiniais asmenimis, netvirtinti notariškai, o jį sudaryti informacinių technologijų priemonėmis įregistruojant įgaliojimų registre. Teisingumo ministerijai, Vyriausybei bei Seimui teiktos Notarų rūmų pastabos, akcentuojant šio siūlymo keliamą pavojų asmenų teisių ir teisėtų interesų apsaugai. Kartu su Notarų rūmų pastabomis teikta ir prof. habil. dr. Valentino Mikelėno teisinė išvada, kurioje, be kita ko, atkreipiamas dėmesys į tai, jog siūlomais pakeitimais nebūtų užtikrinamas civilinės apyvartos saugumas. Notarų rūmų atstovai kartu su prof. habil. dr. Valentinu Mikelėnu dalyvavo Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto organizuojuose klausimuose, taip pat nuosekliai atstovavo Notarų rūmų poziciją dalyvaudami Teisės ir teisėtvarkos komiteto posėdžiuose. 2020 m. birželio 30 d. Seimas pritarė Teisingumo ministerijos parengtam Civilinio kodekso pakeitimo projektui, numatant, kad šie pakeitimai įsigalioja 2022 m. birželio 1 d.

Notarų rūmai teikė pastabas ir pasiūlymus dėl Teisingumo ministerijos inicijuoto Civilinio kodekso bei susijusių įstatymų pakeitimų projekto tobulinimo. Projektu siūloma atsisakyti teismų funkcijų nutraukiant santuoką ir patvirtinant gyvenimą skyrium sutuoktinių bendru sutarimu, kai sutuoktiniai neturi nepilnamečių vaikų, atsisakyti teismo leidimų keisti vedybų sutartį ir teismo leidimų nekilnojamojo daikto, kuris yra šeimos turtas, sandoriams, taip pat teismo dalyvavimo kai kuriais tėvystės pripažinimo atvejais, kai tarp suinteresuotų šalių nėra ginčo, dalį šių funkcijų perduodant notarams ir kartu užtikrinant tinkamą šių funkcijų vykdymą.

ŽEMĖS TEISĖS NORMŲ TAIKYMAS.

2020 metais sausio 1 dieną įsigaliojo notarams aktualūs Miškų įstatymo ir Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo pakeitimai.

2020 m. sausio 1 d. įsigaliojusioje Miškų įstatymo redakcijoje įtvirtinta, jog:

1. asmuo ar susiję asmenys gali įsigyti tiek miškų ūkio paskirties žemės Lietuvos Respublikos teritorijoje, kad bendras jiems priklausantis iš valstybės ir kitų asmenų įsigytos miškų ūkio paskirties žemės sklypų plotas nebūtų didesnis kaip 1 500 ha;
2. asmenys gali įsigyti miškų ūkio paskirties žemės sklypą arba daugiau negu 20 procentų juridinio asmens, nuosavybės teise turinčio daugiau negu 400 ha miškų ūkio paskirties žemės Lietuvos Respublikos teritorijoje, akcijų tik gavę Nacionalinės žemės tarnybos išduotą sutikimą;
3. asmuo, pageidaujantis įsigyti miškų ūkio paskirties žemės sklypą, iki miškų ūkio paskirties žemės sklypo perleidimo sandorio sudarymo privalo užpildyti miškų ūkio paskirties žemės sklypo pirkėjo deklaraciją;
4. miškų ūkio paskirties žemės savininkas gali nustatyti sąlygą, kad „miškų ūkio paskirties žemės sklypas parduodamas tik kartu su kitais parduodamais žemės sklypais (t. y. kaip sklypų kompleksas) tik tais atvejais, kai žemės sklypai ribojasi tarpusavyje. Jeigu pardavėjas pageidauja parduoti žemės sklypus, iš kurių tarpusavyje ribojasi ne visi sklypai, su sąlyga, kad pirkėjas pirs visus nurodytus pardavėjo sklypus, tokia sąlyga pirmumo teisę turintiems asmenims negali būti nustatyta.

2020 m. sausio 1 d. įsigaliojusioje Žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo redakcijoje pakeistas 4 straipsnio 2 dalies 3 punktas, nustatantis jog be aukciono pirkti valstybinę žemės ūkio paskirties žemę Vyriausybės nustatyta tvarka turi privačių žemės sklypų savininkai – tarp jų nuosavybės teise valdomų žemės sklypų įsiterpusius valstybinės žemės ūkio paskirties žemės plotus, ne didesnius kaip 3 ha. Pirmumo teisę pirkti įsiterpusį valstybinės žemės ūkio paskirties žemės plotą taikoma jį nuomojančiam ar laikinai naudojančiam besiribojančio žemės sklypo savininkui. (Iki 2020 m. sausio 1 d. galiojusioje įstatymo redakcijoje 4 straipsnio 2 dalies 3 punkte buvo įtvirtinta, jog privačių žemės sklypų savininkai – tarp jų nuosavybės teise valdomų žemės sklypų įsiterpusius valstybinės žemės ūkio paskirties žemės plotus, neviršijančius Žemės reformos įstatyme nustatyto dydžio, jeigu šiuose valstybinės žemės ūkio paskirties žemės plotuose pagal teisės aktų nuostatas, reglamentuojančias žemės sklypų formavimą, negalima suformuoti racionalių ribų ir dydžio žemės ūkio paskirties žemės sklypų).

Atsižvelgiant į teisės aktų pakeitimus, notarinėje praktikoje kylančius klausimus, susijusius su žemės sklypų perleidimu ir/arba paveldėjimu, Notarų rūmų prezidiumo 2020 m. kovo 5 d. nutarimu patvirtinta konsultacija „Dėl pirmumo teisės įgyvendinimo, įsigyjant privačią žemės ūkio arba miškų ūkio paskirties žemę“ bei 2020 m. balandžio 23 d. nutarimu Nr. 2 papildyta 2014 m. vasario 13 d. patvirtinta konsultacija „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio paskirties žemės įsigijimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos miškų įstatymo taikymo“, joje nustatant kokia tvarka turi būti paveldima miškų ūkio paskirties žemė arba daugiau nei 20 procentų juridinio asmens, nuosavybės teise turinčio daugiau nei 400 ha miškų ūkio paskirties žemės, akcijų (teisių, pajų).

KITŲ ĮSTATYMŲ IR TEISĖS AKTŲ PAKEITIMŲ PROJEKTAI.

Notarų rūmai teikė pastabas dėl Viešojo administravimo įstatymo pakeitimų, susijusių su asociacijų vykdomomis viešojo administravimo funkcijomis, dalyvavo juos svarstant Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komitete. Notarų rūmų atstovai taip pat dalyvavo derinant Įsakomųjų ir paprastųjų vekselių įstatymo 83 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą ir jį svarstant Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitete.

Notarų rūmai vertino pateiktus derinti Vyriausybės nutarimų projektus, susijusius su Valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų registrų objektų registravimo ir duomenų teikimo atlyginimo dydžių nustatymo, teikė pastabas Teisingumo ministerijai ir Vyriausybei. Valstybės įmonės Registrų centro paslaugų kainodaros reglamentavimas buvo nagrinėjamas Seimo Biudžeto ir finansų komiteto parlamentinės kontrolės posėdyje, kuriame dalyvavo ir Notarų rūmų atstovai.

ASMENS DUOMENŲ APSAUGA.

Siekiant tinkamai taikyti 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) nustatytus naujus

duomenų apsaugos teisinius standartus 2020 metais notarams buvo surengti du seminarai - „ES Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (BDAR) taikymas: besiformuojanti praktika, daromos klaidos“, kurį skaitė Mykolo Romerio universiteto profesorius dr. Darius Štitalis, ir „Asmens duomenų apsauga, duomenų pateikimas pagal užklausimus“, kurį skaitė advokatė dr. Jurgita Spaičienė.

Notarai asmens duomenų valdymo ir tvarkymo klausimais aktyviai konsultavosi su Notarų rūmų asmens duomenų apsaugos pareigūnais, o tam tikrais atvejais – ir su Valstybine duomenų apsaugos inspekcija.

NOTARIATAS IR KONKURENCIJOS TEISĖ

Teismuose yra dvi administracinės bylos, susijusios su konkurencijos teisės taikymu notarams. Viena byla – Konkurencijos taryba prieš Lietuvos notarų rūmus ir prezidiumo narius dėl Lietuvos notarų rūmų priimtų išaiškinimų, kita – Konkurencijos taryba prieš Teisingumo ministeriją (Lietuvos notarų rūmai – tretysis suinteresuotas asmuo) dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymu patvirtintų notarų atlyginimo už notarinių veiksmų atlikimą dydžių nustatymo atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 1 dalies reikalavimams.

KONKURENCIJOS TARYBA PRIEŠ NOTARŲ RŪMUS IR PREZIDIUMO NARIUS.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2019 m. vasario 19 d. visiškai patenkino Lietuvos notarų rūmų ir jų prezidiumo narių skundą bei panaikino Konkurencijos tarybos nutarimą, kuriuo Notarų rūmai ir jų prezidiumo nariai buvo pripažinti pažeidusiais Konkurencijos įstatymą ir nubausti baudomis. Teisėjų kolegija konstatavo, kad Notarų rūmų prezidiumo nariai, priimdami sprendimus, suvienodinančius notarų paslaugų įkainių taikymą, vykdė savo įstatyminę pareigą ir veikė įstatymų ribose. Notarų rūmai, pateikdami notarams išaiškinimus, vykdė jiems tiesiogiai Notariato įstatyme nustatytą viešąją funkciją – notarinės praktikos vienodinimą. Todėl, teisėjų kolegijos sprendimu, Notarų rūmai negalėjo būti prilyginami ūkio subjektui, kaip jis apibrėžtas Konkurencijos įstatyme.

Konkurencijos taryba šį Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimą apskundė Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui. 2021 m. sausio 6 d. įvyko teismo posėdis, kuriame išplėstinė penkių teisėjų kolegija nagrinėjo Konkurencijos tarybos apeliacinį skundą. 2021 m. vasario 17 d. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nutarė atnaujinti bylos nagrinėjimą iš esmės ir kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą su prašymu priimti prejudicinį sprendimą teismo nurodytais aktualiais ūkio subjekto sąvokos aiškinimo ir konkurencijos taisyklių taikymo notaro profesijai klausimais.

KONKURENCIJOS TARYBA PRIEŠ TEISINGUMO MINISTERIJĄ.

Konkurencijos taryba taip pat atliko tyrimą dėl notarų atlyginimo dydžių reglamentavimo ir 2020 m. liepos 30 d. pateikė tyrimo išvadas. 2020 m. lapkričio 3 d. įvyko Konkurencijos tarybos išlausymo posėdis, o 2020 m. gruodžio 7 d. buvo priimtas Konkurencijos tarybos nutarimas. Konkurencijos taryba nutarė, kad teisingumo ministro patvirtintas įsakymas dėl Notarų imamo atlyginimo už notarinių veiksmų atlikimą, sandorių projektų parengimą, konsultacijas ir technines paslaugas laikinųjų dydžių prieštarauja Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams. Šį nutarimą Teisingumo ministerija apskundė Vilniaus apygardos administraciniam teismui, šioje byloje Lietuvos notarų rūmai dalyvauja kaip tretysis suinteresuotas asmuo. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2021 m. kovo 15 dieną nusprendė sustabdyti administracinės bylos nagrinėjimą pagal Teisingumo ministerijos skundą iki bus išnagrinėta Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme nagrinėjama administracinė byla, kurioje turėtų būti pasisakyta dėl notaro vertinimo kaip ūkio subjekto ir atitinkamai Konkurencijos įstatymo taikymo šiai profesijai.

Lietuvos notarų rūmai 2021 m. sausio 5 d. pateikė savarankišką skundą dėl Konkurencijos tarybos 2020 m. gruodžio 7 d. nutarimo. Vilniaus apygardos administracinis teismas skundo nepriėmė, šį teismo sprendimą Lietuvos notarų rūmai apskundė Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, kuris Lietuvos notarų rūmų skundą tenkino. Vilniaus apygardos administracinis teismas 2021 m. balandžio 8 d. priėmė Lietuvos notarų rūmų skundą.

KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS

Viena iš strateginių Lietuvos notariato veiklos kryptų, tiesiogiai susijusių su kokybišku gyventojų notarinio aptarnavimo gerinimu, yra aktyvus ir nuolatinis notarų profesinės kvalifikacijos kėlimas. Teisinei kultūrai ir kvalifikacijos kėlimui skiriamas didelis dėmesys, skatinant notarų ir asesorius dalyvauti Notarų rūmų organizuojamuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose.

Notarų rūmų prezidiumas 2019 m. liepos 18 d. posėdyje nutarimu Nr. 9.1 priėmė šiuos Kvalifikacijos kėlimo programos pakeitimus, kurie įsigaliojo nuo 2020 m. sausio 1 d.: notarai, profesinę notaro veiklą vykdantys daugiau nei 5 metus, privalo surinkti 8 balus per vienerius metus, profesinę veiklą vykdantys mažiau nei 5 metus – 12 balų, Prezidiumo nariai ir Notarinės praktikos apibendrinimo komisijos pirmininkas – 4 balus. Kandidatai į notarų (asesorius), kurie notaro praktiką pradėjo po 2019 m. liepos 18 d., privalo surinkti po 16 kvalifikacijos kėlimo balų.

Bendradarbiaujant su Vilniaus universiteto Teisės fakultetu, Mykolo Romerio universitetu, Vytauto Didžiojo universitetu bei vadovaujantis su šiomis akademinėmis bendruomenėmis sudarytomis sutartimis, Notarų rūmai 2020 metais organizavo kvalifikacijos kėlimo seminarus pagal Notarų ir kandidatų į notarų (asesorius) kvalifikacijos kėlimo programą ir 2020 metų kvalifikacijos kėlimo planą. Dėl COVID-19 paskelbtos pandemijos ir šalyje įvesto karantino 7 Notarų rūmuose turėję įvykti mokymai buvo perkelti ir vyko nuotoliniu būdu. Notarų rūmų 2020 metais Notarų ir kandidatų į notarų (asesorius) kvalifikacijos kėlimo sąrašo duomenimis kvalifikaciją kėlė 245 notarai ir 9 kandidatai į notarų (asesorius).

2020 metais buvo organizuota 14 kvalifikacijos kėlimo mokymų, iš kurių 2 – Notarų rūmuose, 12 – nuotoliniu būdu, naudojantis Zoom video konferencijų platforma:

Eil. Nr.	Seminaro data	Seminaro temos	Lektoriai	Akademiinių valandų skaičius	Seminare dalyvavusių asmenų skaičius
1.	2020-01-31	„Neuromokslas ir teisė: ką apie tai turėtų žinoti notarai ir teisininkai <i>in genere</i> ?“	Dr. Dovilė Valančienė, VU TF	4	116
2.	2020-02-28	„Baudžiamoji teisė notarinės veiklos srityje – galimos rizikos“ „Pinigų plovimo prevencija“	Prof. dr. Armanas Abramavičius, VU TF	2 2	126
3.	2020 m. gegužės 21, 23, 29, 30 d. ir birželio 6 d.	„Mediacijos mokymai“: „Mediacijos pagrindai“, „Mediatoriaus vaidmuo ir jo veiklos ypatumai“, „Šeimos mediacijos ypatumai“, „Mediatoriaus įrankiai ir aklaviečių įveikimas mediacijoje“, „Mediacijos ypatumai atskirų kategorijų ginčuose. Teisinių žinių pagrindai mediatoriams“	doc. dr. Agnė Tvaronavičienė, doc. dr. Rokas Uscila, prof. dr. Jolanta Sondaitė, Odeta Intė, MRU	40	21
4.	2020-06-12	„Sutarčių teisė: sandorių negaliojimo pagrindai“, „Asmens duomenų apsauga, duomenų pateikimas pagal užklausimus“	Dr. Jurgita Spaičienė, VDU	2 2	94
5.	2020-06-23	„Dokumentų valdymo pertvarka Lietuvoje: nauji reikalavimai, būtini darbai, pokyčiai nuo 2020 m. sausio 1 d.“	Rasa Grigonienė, MRU	4	95
6.	2020-06-26	„Naujasis Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas.“ „Teisės kalba“	Doc. dr. Evaldas Klimas, MRU Doc. dr. A. Smetona,	2 2	96

7.	2020-07-07	„Akcijų perleidimo ypatumai, ką svarbu žinoti kiekvienam notarui“	Doc. dr. Paulius Miliauskas, VU TF	4	97
8.	2020-07-17	„ES paveldėjimo teisė (reglamentas Nr. 650/2012)“	Prof. dr. Vytautas Nekrošius, VU TF	4	96
9.	2020-07-31	„Autorių teisių įgyvendinimo ir gynimo aktualijos: kas aktualu notarams?“ „Komerčių paslapčių apsaugos aktualijos: kas aktualu notarams?“	Dr. Ramūnas Birštonas, VU TF	2 2	86
10.	2020-09-25	„Notarams aktualios mokesčių naujovės“	Vilma Vildžiūnaitė	4	96
11.	2020-10-30	„Kaip notarams nepasiklysti šiuolaikiniuose baudžiamosios justicijos labirintuose“	Prof. dr. Aurelijus Gutauskas, VU TF	4	100
12.	2020-11-20	„ES Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (GDAR) taikymas: besiformuojanti praktika, daromos klaidos“	Prof. dr. Darius Šttilis, MRU TF	4	101
13.	2020-12-11	„Streso fiziologija ir nuotaikos sutrikimų genetika“	Prof. dr. Danielius Serapinas, MRU TF	4	97
14.	2020-12-17	„Pinigų plovimo prevencija“, „Kibernetinio saugumo reikalavimai ir saugus elgesys darbo vietoje“	Graham Barrow, Transparency International, Prof. dr. Darius Šttilis, MRU TF	2 2	43
Bendras dalyvavusiųjų skaičius:					1264 asm.

Bendradarbiaujant su Mykolo Romerio universitetu, 2020 m. gegužės – birželio mėn. nuotoliniu būdu buvo organizuoti 40 akad. val. trukmės mediacijos mokymai, kuriuose dalyvavo 21 notaras.

Notaras, kuris 2020 metais nesurinko reikiamo kvalifikacijos kėlimo balų skaičiaus, sėkmingai surinko 3 trūkstantus balus ir užbaigė metinę kvalifikacijos kėlimo programą iki 2021 m. kovo 1 d.

PINIGŲ PLOVIMO IR TERORISTŲ FINANSAVIMO PREVENCIJOS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMAS PAGAL KOMPETENCIJĄ.

Pagal Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo reikalavimus Notarų rūmai įpareigoti kaupti ir savo metinėse veiklos ataskaitose savo interneto svetainėse viešai skelbti pagal kompetenciją atliktų patikrinimų skaičių per metus ir jų rezultatų aprašymą, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai perduotų nagrinėti patikrinimų dokumentų su atlikto patikrinimo išvadomis ir sprendimų dėl poveikio priemonių, taikytų dėl šio įstatymo pažeidimų, skaičių per metus ir gautų pranešimų apie šio įstatymo pažeidimus skaičių per metus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2018 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 1R-226 patvirtintais Notarų atestavimo nuostatais, 2020 m. Notarų atestacijos komisija vykdė 50 eilinių ir 2 neeilines notarų atestacijas. Nustatyta, kad visi 2020 metais atestuoti notarams tinkamai įgyvendina Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymą ir laikosi jo nuostatų. Notarų rūmų prezidiumo nutarimu paskirtų vykdyti notarų patikrinimų notarų biuruose vykdymas, dėl 2020 m. paskelbtos ekstremalios situacijos ir karantino, atidėtas 2021 metams.

Vykdamt priežiūrą 2020 metais, nenustatyta, kad notarams būtų pažeidę Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo reikalavimus, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai nebuvo perduota

nagrinėti patikrinimo dokumentų ir sprendimų dėl pritaikytų poveikio priemonių. 2020 m. nebuvo gauta pranešimų apie Pinigų plovimo prevencijos įstatymo pažeidimus.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymu Notarų rūmai paskyrė vadovaujančius darbuotojus, kurie organizavo pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimą, dalyvavo susitikimuose, derino klausimus su Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba (FNTT).

VEIKLA IR DALYVAVIMAS TYRIMUOSE BEI DARBO GRUPĖSE.

Notarų rūmų prezidiumas, vadovaudamasis 2019 m. gruodžio 12 d. darbo grupės pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos veiklai koordinuoti, sudarytos Ministro Pirmininko 2013 m. gegužės 2 d. potvarkiu, protokoliniu sprendimu Nr. 1VL-76 patvirtintu Europos Tarybos ekspertų komiteto dėl priemonių, nukreiptų kovai su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu (MONEYVAL), rekomendacijų įgyvendinimo priemonių planu, bei atsižvelgdamas į 2019 m. atlikto Lietuvos Respublikos nacionalinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo ataskaitą, priėmė atitinkamus nutarimus dėl: Nurodymų notarams, kuriais siekiama užkirsti kelią pinigų plovimui ir (ar) teroristų finansavimui pakeitimo, konsultacijos Dėl kliento ir naudos gavėjo tapatybės nustatymo pakeitimo, Notarų rizika grindžiamos priežiūros atlikimo metodikos patvirtinimo. Taip pat, Notarų rūmų vidinėje svetainėje notarams pateikta susipažinti 2019 m. Lietuvos Respublikos nacionalinio pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos vertinimo ataskaita ir šio vertinimo metu nustatytų rizikų, aktualių notarams, apžvalga.

Ministro Pirmininko 2013 m. gegužės 2 d. potvarkiu sudarytos Darbo grupės pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos veiklai koordinuoti darbe dalyvavo Notarų rūmų prezidentas Marius Stračkaitis.

2020 m. „Transparency International“ Lietuvos skyrius vykdė tyrimą, kuriuo siekta įvertinti pagrindines su pinigų plovimu nekilnojamo turto sektoriuje Lietuvoje susijusias rizikas. Notarų rūmų prezidentas Marius Stračkaitis dalyvavo „Transparency International“ Lietuvos skyrius vykdomoje ekspertų apklausoje ir teikė įžvalgas apie pinigų plovimo rizikų nekilnojamojo turto sektoriuje valdymą.

2020 m. spalio 6–8 dienomis Lietuvoje vyko Europos Tarybos ekspertų vertinimo vizitas, kurio tikslas – įvertinti, kaip Lietuvos Respublika įgyvendino 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 nuostatas. Nuotoliniame susitikime su Europos Tarybos ekspertais dalyvavo Notarų rūmų prezidiumo nariai – Svajonė Šaltauskienė ir Dainius Palaima. Prezidiumo nariai ekspertams teikė paaiškinimus apie praktinį Europos Sąjungos direktyvos įgyvendinimą notaro veikloje.

INFORMACINĖS SISTEMOS

„E. NOTARAS“ INFORMACINĖS SISTEMOS ĮGYVENDINIMAS.

Vadovaujantis Elektroniniu būdu tvarkomo notarinio registro pildymo tvarkos aprašo, patvirtinto 2017 m. lapkričio 8 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymu Nr. 1R-274, 3 p. nuo 2020 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. 120 notarų savo profesinėje veikloje pradėjo naudotis „E. Notaras“ informacine sistema, kuri sudarė galimybę atliekamus notarinius veiksmus registruoti elektroniniu būdu tvarkomame notariniame registre, pildyti visus kitus nustatytus vidinius veiklos registrus, per integracines sąsajas tarp sistemų gauti visų valstybės registru, reikalingų notarinių veiksmų atlikimui duomenis, perduoti duomenis kitoms valstybės institucijoms, automatiškai išrašyti, registruoti sąskaitas ir kvitus bei duomenis perduoti Valstybinei mokesčių inspekcijai, notarinių veiksmų atlikimui registruoti klientus, susirašinėti su jais bei gauti dokumentus, rengti ir pateikti notarinių dokumentų projektus, saugoti notarinius dokumentus elektroniniu būdu ir kt.

2020 m. balandžio mėn. buvo sudaryta „E. Notaras“ informacinės sistemos vystymo ir priežiūros paslaugų teikimo sutartis su UAB iTree Lietuva, kuri toliau tęsė „E. Notaras“ informacinės sistemos administravimą.

2020 m. balandžio mėn. su UAB iTree Lietuva ir UAB Ondato buvo pradėta nagrinėti ir derinti notarinių veiksmų atlikimo nuotoliniu būdu ir nuotolinio asmens identifikavimo eigos aprašas ir tokio funkcionalumo reikalavimai. 2020 m. spalio mėn. UAB Ondato pateikė pirminį pasiūlymą dėl asmens tapatybės nustatymo nuotoliniu būdu ir galimybės pasirašyti dokumentus el. parašu funkcionalumo paslaugų teikimo.

2020 m. balandžio 27 d. Lietuvos Respublikos Seime buvo įregistruotas Notariato įstatymo 28, 36, 37 ir 50 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 28¹ straipsniu įstatymo projektas, siekiant Notariato įstatyme įtvirtinti teisinį reglamentavimą, skirtą notaro atliekamų notarinių veiksmų atlikimui nuotoliniu būdu, naudojant informacinių technologijų priemones.

AUKCIONAI INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ PRIEMONĖS.

2020 m. lapkričio 5 d. Lietuvos Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos notariato įstatymo Nr. I-2882 2, 19, 20, 20-2, 22, 24, 26, 37, 38, 44 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 20-3 straipsniu įstatymą, įstatymas įsigaliojo 2021 m. sausio 1 d., kuris įtvirtino teisę notarams teikti turto pardavimo ir nuomos viešųjų aukcionų organizavimo ir vykdymo paslaugas, kurios būtų organizuojamos ir vykdomos informacinių technologijų priemonėmis.

KITA INFORMACIJA

GAUTI IR SIUNČIAMİ RAŠTAI.

2020 m. Notarų rūmuose buvo gauti 922 institucijų, juridinių ir fizinių asmenų raštai dėl notariato veiklos, informacijos bei duomenų pateikimo ir kitais klausimais, į kuriuos parengti 612 atsakymų.

Dėl teisės aktų taikymo notarinėje praktikoje notarams iškilusiais klausimais buvo parengti 291 atsakymas.

NOTARO ATSTOVO IR PAVADUOJANČIO NOTARO SKYRIMAS.

Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 22 str. nustatyta tvarka dėl notaro atstovavimo ir pavadavimo. Notarui dėl ligos, atostogų ar kitų priežasčių negalint eiti notaro pareigų skiriamas notaro atstovas arba pavaduojantis notaras. Notaro atstovą skiria teisingumo ministras ir informuoja Notarų rūmus. Pavaduojantį notarą skiria Notarų rūmai vadovaudamiesi Notarų rūmų prezidiumo 2015 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 7 (įsigaliojo nuo 2016 m. sausio 1 d.) patvirtinta Pavaduojančių notarų skyrimo tvarka. Priimti sprendimai registruojami Pavaduojančių notarų skyrimo registre.

Teisingumo ministro paskirtų notarų atstovų ir Notarų rūmų paskirtų pavaduojančių notarų sąrašą Notarų rūmai skelbia savo interneto svetainėje.

PAVELDĖJIMO BYLŲ PERDAVIMAS VESTI KITAM NOTARUI.

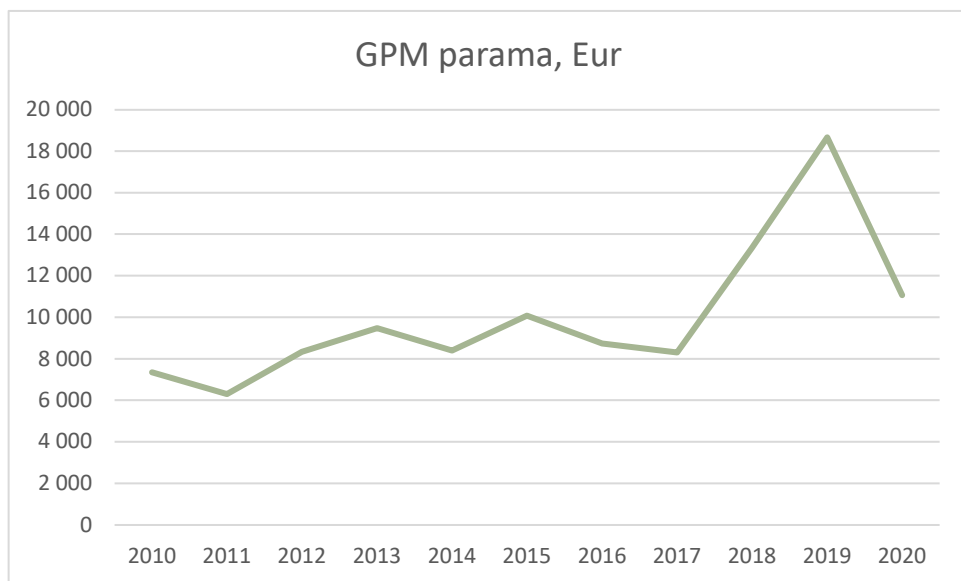
Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2006 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 1R-481 (2015 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. 1R-390 redakcija) patvirtintos Notarų gyventojams teikiamų teisinių paslaugų poreikių vertinimo metodikos 15 p. ir Notarų rūmų prezidiumo 2007 m. sausio 15 d. nutarimu Nr. 4.2.1. (pakeitimai 2016 m. sausio 14 d. Nr. 9) patvirtinta Paveldėjimo bylų perdavimo vesti kitam notarui tvarka, Notarų rūmuose priimami sprendimai ir vedamas Paveldėjimo bylų perdavimo vesti kitam notarui registras. 2020 metais buvo gauti ir išnagrinėti 1627 suinteresuotų asmenų prašymai dėl paveldėjimo bylų vedimo pas kitą notarą, iš kurių atsisakyta perduoti kitam notarui - 6 sprendimai.

21 pav. Paveldėjimo bylų perdavimas 2010-2020 m.

GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO PARAMA.

2020 metais Notarų rūmai buvo paremti 11.060 EURų. pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 34 str. 3 d.

22 pav. GPM parama 2010 - 2020 m.

NOTARŲ DRAUDIMAS

NOTARŲ PRIVALOMASIS DRAUDIMAS.

Profesinę veiklą notariai vykdo apdrausti privalomuoju profesinės civilinės atsakomybės draudimu. Notarų rūmai draudžia notarus vadovaujantis Notariato įstatymo 6 ⁽²⁾ straipsnio, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 8 d. nutarimu Nr. 580 (TAR 2014-12-10) patvirtintų Notarų profesinės civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių ir Notarų rūmų statuto 7 straipsnio 13 punkto reikalavimais

Laikotarpiams nuo 2019 m. spalio 1 d. iki 2020 m. rugsėjo 30 d. ir nuo 2020 m. spalio 1 d. – 2021 m. rugsėjo 30 d. notariai profesinės civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu apdrausti draudimo įmonėje ERGO Insurance SE Lietuvos filiale. Privalomojo draudimo suma kiekvienam notarui draudimui įvykiui – 100 000 Eur.

Draudimo laikotarpis	Įmoka eurais
2010-10-01 - 2011-09-30	1035
2011-10-01 - 2012-09-30	928
2012-10-01 - 2013-09-30	805
2013-10-01 - 2014-09-30	805
2014-10-01 - 2015-09-30	560
2015-10-01 - 2016-09-30	500
2016-10-01 - 2017-09-30	500
2017-10-01 - 2018-09-30	535
2018-10-01 - 2019-09-30	560
2019-10-01 - 2020-09-30	650
2020-10-01 - 2021-09-30	670

23 pav. Privalomojo draudimo įmokų kitimas 2010-2020 m.

NOTARŲ SAVANORIŠKAS DRAUDIMAS.

Siekiant, kad įvykus draudžiamajam įvykiui, draudikas padarytą žalą atlygintų didesne nei privalomojo draudimo suma, notariai savo civilinę atsakomybę dėl žalos atlyginimo papildomai draudžia savanoriškuoju profesinės civilinės atsakomybės draudimu. Nuo 2019 m. spalio 1 d. iki 2020 m. rugsėjo 30 d. notariai draudėsi draudimo įmonėje AAS „BTA Baltic Insurance Company“, o nuo 2020 m. spalio 1 d. iki 2021 m. rugsėjo 30 d. - ERGO Insurance SE Lietuvos filiale (draudimo įmonėje, kurioje draudžiami privalomuoju draudimu).

PAPILDOMAS DRAUDIMAS.

Lietuvos Aukščiausiajam Teismui pradėjus formuoti praktiką dėl notarų solidariosios atsakomybės su nusikaltimą padariusiais asmenimis, Notarų rūmai nuo 2019 m. lapkričio 29 d. iki 2020 m. rugsėjo 30 d. draudimo įmonėje AAS „BTA Baltic Insurance Company“ apdraudė notarų civilinę atsakomybę trečiajam asmeniui už žalą, padarytą, kai notarui pareiškiamas ieškinys dėl jo padarytos profesinės klaidos, kuri susijusi su trečiojo asmens padarytu nusikaltimu ar apgavikiška veikla, išskyrus, kai nusikaltimą padaro apdraustasis ar tretysis asmuo, veikiantis susimokęs su apdraustuoju, ir nusikalstama ar apgavikiška veikla yra patvirtinta teismo nuosprendžiu ar rašytiniu prisipažinimu.

Vykdam 2020 m. rugsėjo 19 d. Notarų rūmų narių susirinkime priimtą nutarimą apdrausti notarų profesinę civilinę atsakomybę atsižvelgus į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo formuojamą praktiką, Notarų rūmai nuo 2020 m. spalio 1 d. iki 2021 m. rugsėjo 30 d. notarų profesinę civilinę atsakomybę dėl trečiųjų asmenų pareikštų pretenzijų, kurias tretieji asmenys pirmą kartą pareiškė notarui draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu dėl notaro profesinių klaidų, susijusių tik su trečiųjų asmenų neteisėta ar nusikalstama veikla, išskyrus paties notaro nusikalstamą veiklą, atliekant Notariato įstatyme nustatytas funkcijas, ir kuriais padaryti nuostoliai tretiesiems asmenims, įskaitant su tuo susijusią neturtinę žalą, apdraudė draudimo įmonėje ERGO Insurance SE Lietuvos filiale. Draudimo suma vienam įvykiui – 250 000 Eurų, virš notaro turimos privalomojo ir savanoriškojo draudimo sumos, bet ne daugiau kaip 1.000.000 Eurų per visą sutarties galiojimo laikotarpį bendrai visiems apdraustiesiems.

NOTARŲ KOMPLEKSINIS NETEKTŲ PAJAMŲ DRAUDIMAS.

Vykdamas Notarų rūmų narių 2016 m. balandžio 16 d. susirinkime priimtą nutarimą drausti notarus kompleksiniu notarų netektų pajamų ir nuo nelaimingų atsitikimų bei kritinių ligų draudimu, notariai laikotarpiui nuo 2019 m. birželio 1 d. iki 2020 m. gegužės 31 d. buvo apdrausti UADBB su AXIS Lloyd's Syndicate 2007, veikiančia per Baltic Underwriting Agency, AB (BUNDA).

Laikotarpiui nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2021 m. gegužės 31 d. notariai yra apdrausti Lloyd's Insurance Company S.A, veikiančia per Baltic Underwriting Agency, AB (BUNDA).

Kiekvienam notarui priskirta draudimo įmoka priklauso nuo notaro gautų pajamų, amžiaus ir nuo to, ar konkretus notaras turėjo išmokų per paskutinius 24 mėnesius.

VIEŠIEJI RYŠIAI

2020 metais Notarų rūmai viešųjų ryšių srityje buvo įgyvendinti keli reikšmingi įvairaus projekto, taip pat daug dėmesio skirta krizinei komunikacijai dėl COVID-19 pandemijos.

NOTARIATO ĮVAIZDŽIO FORMAVIMAS BEI PALAIKYMAS.

2020 metais Notarų rūmų užsakymu kūrybinė įmonė „ManCanWeb“ sukūrė Lietuvos notarų rūmų stiliaus knygą- buvo pakeistas herbas ir logotipas, sukurtas naujas grafinis ir spalvinis stilius organizacijos raštams ir raštinės priemonėms, leidiniams, vaizdinės komunikacijos priemonės socialinei žiniasklaidai. Notarų rūmų užsakymu UAB „FreshMedia“, dalyvaujant „ManCanWeb“ sukūrė naują išorinę svetainę. Joje pritaikyti naujosios stiliaus knygos sprendimai ir įdiegtos patogesnės žinių sklaidos priemonės – ISSUU vartyklė leidiniams, vaizdo galerija ir kt. Notarų rūmų svetainė www.notarurumai.lt lietuvių ir anglų kalbomis pateikia žinias apie notariato veiklą bei suteikia vartotojams informaciją apie notarų biurų adresus, darbo laiką ir geografinę padėtį, svarbiausius notariato veiklą reglamentuojančius teisės aktus ir kt. Notarų rūmų svetainės mobilioji versija pritaikyta visiems išmaniesiems įrenginiams (telefonams, planšetiniams kompiuteriams) ir turi papildomų funkcionalumų – pagal geolokacijos duomenis nurodo artimiausius notarų biurus, veikia žemėlapių ir maršruto vedlio į norimą notaro biurą aplikacija.

Notariato įvaizdžio palaikymui buvo naudojamosi Notarų rūmų išorinės svetainės ir paskyrų socialiniuose tinkluose „Facebook“ ir „Youtube“ galimybės. 2020 metais informacija apie Notarų rūmų veiklą pradėta platinti ir socialiniame tinkle „LinkedIn“.

Išorinės svetainės www.notarurumai.lt skyreliuose „Naujienos“ publikuojami Notarų rūmų pranešimai spaudai, informacija apie su notariatu susijusius renginius Lietuvoje ir užsienyje, žiniasklaidos publikacijos.

Svetainės skiltyje „Naujienos“ publikuojama visuomenei aktuali informacija apie renginius, naujus leidinius, dalyvavimą tarptautinėje notariato veikloje. Analogiška informacija ir fotografijos, nuorodos į žiniasklaidos tekstus taip pat reguliariai publikuojamos Notarų rūmų „Facebook“ paskyroje „Lietuvos notariai“ ir „LinkedIn“. Paskyroje nuolat nurodomos nuorodos į Notarų rūmų išorinę svetainę, taip pritraukiant lankytojų.

ŽINIASKLAIDOS POREIKIŲ TENKINIMAS.

Tenkinant nuolatinį žiniasklaidos poreikį, buvo bendraujama su pagrindinėmis Lietuvos žiniasklaidos priemonėmis. Ypatingas dėmesys buvo teikiamas: a) krizių komunikacijai dėl notarų darbo organizavimo COVID-19 pandemijos metu, b) informavimui apie nuo 2020 metų birželio 1 dienos įsigaliojusią notarų paslaugų kainodarą, c) informavimui apie nuotolinių notarinių paslaugų įteisinimo iniciatyvą, d) krizių komunikacijai dėl su notarų veikla susijusia valstybinės įmonės Registrų centro paslaugų kainodara.

2020 metais minėtomis ir kitomis temomis Notarų rūmai parengė ir paskelbė aštuonis pranešimus spaudai, maždaug 80 su aktualijomis susijusių publikacijų, notarų interviu bei atsakymų į žiniasklaidos klausimus.

Išnaudojant vaizdo komunikacijos priemones, buvo sukurti penki interviu ir reportažai aktualiomis notariato temomis bei vienas pramoginis informacinis filmukas (su Algirdo Ramanausko kūrybine įmone).

ŽURNALAS „NOTARIATAS“.

2020 metais Notarų rūmai išleido „Notariatas“ Nr. 30. Žurnalas skirtas esminiams notaro profesijos iššūkiams prasidėjus pandemijai ir siekiant įteisinti nuotolinius notarinius veiksmus.

Žurnale savo patirtimi apie nuotolinį notarinį tvirtinimą dalinasi Latvijos ir Estijos notariatų vadovai, Prancūzijos notariato vadovas nagrinėja nuotolinio notarinio tvirtinimo „už“ ir „prieš“. Skaitmenizacijos procesus notaro profesijoje Lietuvoje ir užsienyje, notarų savivaldos konstitucinių aspektus, juridinės lingvistikos pagrindus analizuoja bei pristato teisės ekspertai; naujų technologijų poveikį teisės profesijai ir jos technologijų saugumui – analizuoja IT ekspertai.

Žurnale prisiminimais pasidalino įgaliojimus baigusi ir 40 metų dirbusi notare Dalytė Krikštolaitytė.

Žurnalais „Notariatas“ ir savo išleistais leidiniais Notarų rūmai pasidalino ir padovanojo Lietuvos teismams (LAT, apeliaciniam, administraciniam, regionų apygardų, apylinkių) bei Lietuvos advokatūrai.

NOTARŲ ARCHYVINIŲ DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS

Notaro profesinės veiklos metu sudarytų dokumentų archyvas saugomas notaro biuro patalpose arba perduodamas saugojimui Lietuvos notarų rūmų archyve.

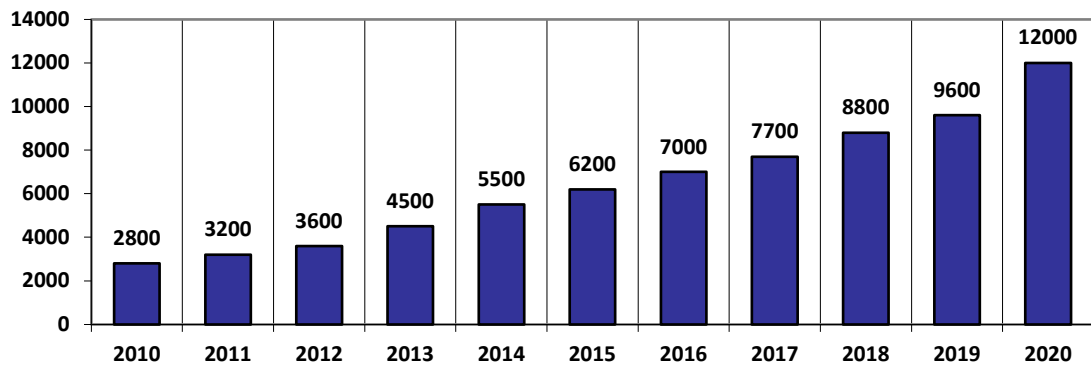
Pasibaigus notaro įgaliojimams už jo veiklos metu sudarytų dokumentų saugojimą ir naudojimą atsako Notarų rūmai. Įgyvendinant Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 15 ⁽²⁾ straipsnio reikalavimus Notarų rūmai yra sudarę sutartį su AB „Archyvų sistemos“, turinčia licenciją teikti dokumentų saugojimo bei jų administravimo paslaugas.

24 pav. AB „Archyvų sistemos“ logotipas.

AB „Archyvų sistemos“ yra saugomas 160-ties notaro profesinę veiklą vykdančių Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio, Alytaus miesto ir rajonų, Anykščių, Akmenės, Biržų, Druskininkų, Elektrėnų, Ignalinos, Jonavos, Jurbarko, Kalvarijos, Kėdainių, Kretingos, Kupiškio, Lazdijų, Lentvario, Marijampolės, Mažeikių, Palangos, Pasvalio, Pakruojo, Plungės, Prienų, Radviliškio, Raseinių, Rokiškio, Skuodo, Šakių, Šalčininkų, Šilalės, Šilutės, Širvintų, Švenčionių, Tauragės, Trakų, Utenos, Varėnos, Visagino, Zarasų savivaldybių notarų sudarytų dokumentų archyvai.

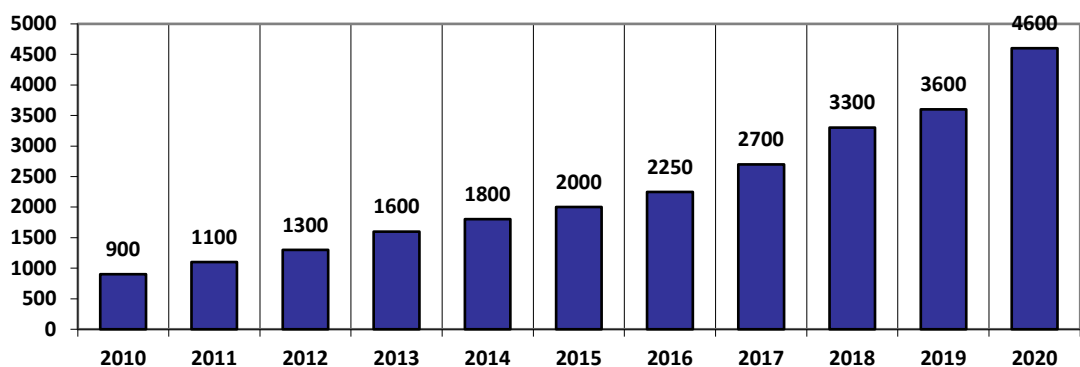
**Notarų saugomų dokumentų kiekis 2010-2020 m.
(tiesiniais metrais)**

25 pav. Notarų dokumentų kiekis (tiesiniai metrai) 2010-2020 m.

AB „Archyvų sistemos“ yra saugomi 84-ių baigusių įgaliojimus notarų sudarytų dokumentų archyvai. 2020 metais buvo perduoti aštuonių baigusių įgaliojimus notarų: Prienų rajono 1-ojo notaro biuro notarės Veronikos Bukevičienės, Jurbarko rajono 1-ojo notaro biuro notarės Reginos Prašėvičienės, Klaipėdos miesto 7-ojo notarų biuro notarės Virgilijos Joanos Martinauskienės, Trakų rajono 1-ojo notaro biuro notarės Jūratės Klepackienės, Vilniaus miesto 5-ojo notaro biuro notarės Valentinos Tinfavičienės, Vilniaus miesto 41-ojo notarų biuro notarės Vidutės Zubavičiūtės, Vilniaus miesto 32-ojo notarų biuro notarės Astos Kielienės ir Vilniaus miesto 9-ojo notarų biuro notarės Onos Adomavičienės sudarytų dokumentų archyvai.

Baigusių įgaliojimus notarų saugomų dokumentų kiekis 2010-2020 m.

26 pav. Baigusių įgaliojimus notarų dokumentų kiekis (tiesiniai metrai) 2010-2020 m.

DOKUMENTŲ EKSPERTŲ KOMISIJA.

Notarų rūmų prezidentas ketverių metų (2020-2023 m.) kadencijai sudarė Dokumentų ekspertų komisiją: komisijos pirmininkė - Vilniaus miesto 16-ojo notaro biuro notarė Dalia Jungevičienė, pavaduotoja - Vilniaus miesto 22-ojo notaro biuro notarė Judita Skrodenytė, narės: Klaipėdos miesto 10-ojo notaro biuro notarė Gražina Kazlaučiūnienė, Alytaus miesto 4-ojo notaro biuro notarė Nijolė Liubamirskienė, Panevėžio miesto 9-ojo notaro biuro notarė Rūta Rastienienė ir Joniškio rajono notarų biuro notarė Loreta Stankevičienė. Komisija darbą organizuoja vadovaudamasi Notarų rūmų prezidento patvirtintais komisijos nuostatais.

27 pav. Komisijos posėdis nuotoliniu būdu.

Notaro profesinės veiklos metu sudaromi dokumentai tvarkomi, saugojami ir perduodami vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2007 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 1R-360 patvirtintomis taisyklėmis. Notarų dokumentacijos planai, ilgai saugomų bylų apyrašai, trumpai saugomų bylų sąrašai, dokumentų naikinimo aktai buvo derinami su Dokumentų ekspertų komisija. Klausimai dėl notarų dokumentų tinkamo tvarkymo buvo svarstomi Notarų rūmų prezidiumo posėdžiuose, o vykdant notarų atestavimą – yra vienas rodiklių vertinant notaro profesinę veiklą.

Įgyvendinant informacinės sistemos „E. Notaras“ diegimo notarų biuruose procesus Teisingumo ministerijai buvo teikiamos pastabos ir pasiūlymai dėl notaro profesinės veiklos dokumentų tvarkymo, saugojimo ir perdavimo taisyklių pakeitimų, susijusių su elektroninių dokumentų tvarkymu, elektroninių bylų formavimu, elektroninių apyrašų, sąrašų sudarymu, elektroninių dokumentų saugojimu ir jų naikinimu.

Pagal miestų ir rajonų apylinkių teismų, prokuratūrų, policijos, antstolių, bankų ir kitų pareigūnų, institucijų pagal kompetenciją prašymus dėl baigusį įgaliojimus notarų archyvinį dokumentų buvo ruošiami atsakymai, pateikiami archyviniai dokumentai bei informacija.

TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

2020-ieji metai tarptautiniam bendradarbiavimui buvo ypatingi: nuo pasaulinio sąstingio dėl COVID-19 pandemijos pirmojoje metų pusėje iki intensyviausio istorijoje įvairiais nuotoliniais renginiais periodo antrojoje pusėje. Lietuvos notariato iniciatyva buvo surinkta ir naujinama informacija apie notariatų situaciją, profesinės veiklos vykdymo ypatybes, ribojimus ir naujų notarinių veiksmų atlikimo formų bei būdų ieškojimus Europos, Rytų Partnerystės šalių ir kitų kontinentų (Amerikos, Afrikos ir Azijos) šalyse.

ATSTOVAVIMAS TARPTAUTINĖSE ORGANIZACIJOSE.

Narystės tarptautinėse organizacijose mokesčiai už 2020 metus: 7.035,70 eurų – Tarptautinei notariato sąjungai, 25.297,16 eurų – Europos Sąjungos notariatų tarybai.

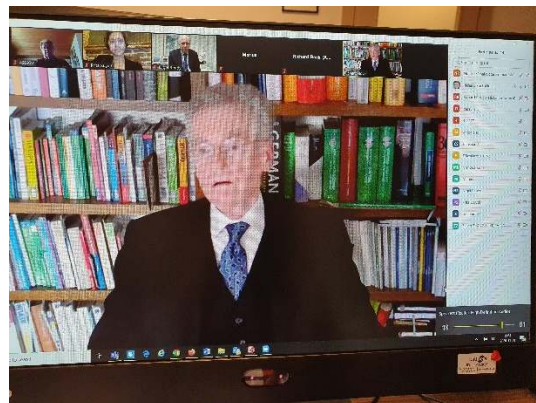
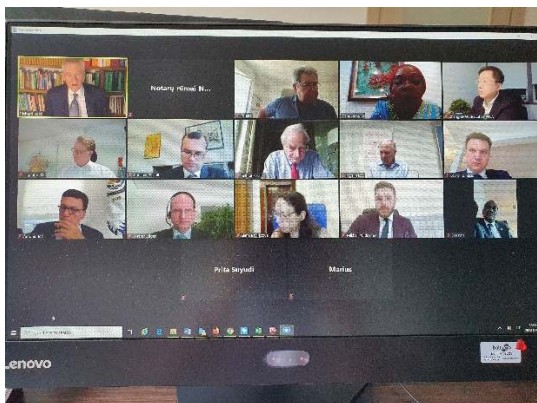
2020-2022 metų kadencijos UINL prezidentė – Argentinos notarė Cristina Noemi Armella, viceprezidentas Europai – Prancūzijos notaras Lionel Galliez, Notarų tarptautinio bendradarbiavimo komisijos pirmininkas – Vokietijos notaras Richard Bock. Notarų rūmų prezidentas Marius Stračkaitis atstovauja Lietuvos notariatui UINL generalinėje taryboje, notariatų narių asamblėjoje ir Notarų tarptautinio bendradarbiavimo komisijoje; Prezidiumo narys, Vilniaus miesto notaras Dainius Palaima dalyvauja UINL Europos reikalų komisijoje, UINL ir CNUE Naujųjų technologijų darbo grupių veikloje ir yra CNUE 2021 metų Administracinės tarybos narys; Ukmergės notarė Vaidota Majūtė dalyvauja Europos notarų tinklo susitikimuose, ji taip pat yra atstovė UINL Pasaulio notarų tinkle.

Tarptautiniai renginiai 2020 m., dalyvaujant Lietuvos notariato atstovams nuotoliniu būdu	
6 UINL renginiai:	1 – Generalinė taryba ir notariatų narių asamblėja (2020-11-27), 1 – Indonezijos notariato tarptautinis webinaras (2020-05-15), 2 – Europos reikalų komisijos posėdis (2020-11-13), 2 – CCNI posėdžiai (2020-07-13 ir 2020-11-09), 1 – UINL Pasaulio notarų universitetas (2020 m. liepos mėn.).
12 CNUE renginių:	3 – Generalinės asamblėjos (2020-03-20, 2020-06-19 ir 2020-12-11), 2 – Europos notarų tinklo susitikimai (2020-05-18/19 ir 2020-11-03), 1 – seminaras pagal projektą Mokymai III (2020-10-06), 1 – baigiamoji projekto Mokymai III konferencija (2020-12-10), 1 – skaitmeninio poliaus darbo grupių susitikimas (2020-06-24), 1 – Futurologijos forumas (2020-09-14), 2 – Naujųjų technologijų darbo grupės susitikimas (2020-12-07) ir apskritas stalas su Europos komisaru D. Reynders (2020-12-14), 1 – Paveldėjimo teisės darbo grupės susitikimas (2020-11-24).
4 renginiai pagal dvišalį/ trišalį bendradarbiavimą:	1 – dvišalis susitikimas ir bendradarbiavimo memorandumo pasirašymas su Uzbekistano notariatu (2020-09-17), 1 – Baltijos notariatų trišalė taryba Vilniuje (2020-10-02), 1 – Ukrainos notariato tarptautinis Europos ir Azijos šalių notariatų veb-simpoziumas (2020-10-07), 1 – Prancūzijos notarų kongresas (2020-10-08).
Viso dalyvauta:	22-juose tarptautiniuose renginiuose

Veikla Tarptautinėje notariato sąjungoje (www.uinl.org).

Tarptautinės notariato sąjungos (UINL) nariais yra 89-ių pasaulio valstybių notariatai, 2021 metų pabaigoje pasaulinė lotyniškojo notariato šeima oficialiai pasipildys dar dviem notariatais – Kazachstano ir Uzbekistano.

28 pav. UINL CCNI 2020 m. liepos 13 d. posėdis. 29 pav. UINL CCNI 2020 m. lapkričio 9 d. posėdis.

30 pav. UINL GT ir NNA 2020 m. lapkričio 27 d. posėdis.

2020 m. lapkričio 27 d. Buenos Aires nuotoliniu būdu įvyko UINL Generalinės tarybos ir notariatų narių asamblėja, 2020 m. liepos 13 d. ir lapkričio 9 d. - UINL CCNI komisijos posėdžiai.

Posėdžiuose išklausytos ataskaitos apie pasaulio notariatų veiklą ir funkcijų vykdymą pandemijos laikotarpiu, diskutuota apie bendradarbiavimo ryšių stiprinimą su Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacija (FAO), su Nuolatinio arbitražo teismu, su UNICEF, informuota apie UINL pateiktą kandidatūrą stojimui į Europos Tarybą, o pagrindinė veiklos kryptis – tai nuolatiniai ryšiai su Pasaulio Banku, rengiant kasmetines Doing Business ataskaitas. Atkreiptas dėmesys į tai, kad daugėja notariatų, kurie savo šalyse diegia savo elektronines sistemas ir nuotolinį notarinių veiksmų tvirtinimą. UINL Europos reikalų komisijoje daugiausiai dėmesio skirta notarų mokymuisi ir profesiniam parengimui bei kovai su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu, o Naujųjų technologijų komisijoje – apsvaistytos ir patvirtintos nuotolinių notarinių veiksmų atlikimo gairės.

Veikla Europos Sąjungos notariatų taryboje (www.cnue.be).

Europos Sąjungos notariatų tarybai (CNUE) 2020 metais vadovavo Graikijos notaras Georgios Rouskas, 2021 metais – CNUE prezidentas, Vengrijos notaras Adam Toth, viceprezidentė, Italijos notarė Valentina Rubertelli, kuri perims asociacijos vairą 2022 metais.

31 pav. CNUE prezidentas Adam Toth. 32.pav. Viceprezidentė Valentina Rubertelli.

Europos Sąjungos notariato tarybai priklauso 22-jų ES šalių, kuriose veikia lotyniškojo tipo notariatas, notarų organizacijos ir 4 nariai-stebėtojai (Šiaurės Makedonija, Juodkalnija, Serbija ir Turkija). 2020 metais Lietuvos notariato atstovai dirbo CNUE konkurencijos teisės, duomenų apsaugos, kovos su pinigų plovimu, naujų technologijų, paveldėjimo teisės darbo grupėse, Europos notarų tinkle, prisidėjo prie CNUE projekto „Mokymai III“ sėkmingo įgyvendinimo, prie Europos teisininkų mokymo 2021-2024 metų strategijos rengimo ir pradėjo veiklas, susijusias su 2020-2022 m. ES teisingumo programos projektais ES paveldėjimo teisės ir duomenų apsaugos srityse.

DVIŠALIS BENDRADARBIAVIMAS.

Stiprinant dvišalį bendradarbiavimą ir siekiant pasidalinti Lietuvos notariato patirtimi su Rytų partnerystės šalių notariatais, prezidentas Marius Stračkaitis 2020 m. rugsėjo 17 d. pasirašė bendradarbiavimo memorandumą su Uzbekijos Respublikos notarų rūmų pirmininku Dilšod Ašurov.

33 pav. Dvišalio bendradarbiavimo sutarties pasirašymas.

2020 m. spalio 7 d. Ukrainos notariato tarptautiniame Europos ir Azijos šalių notariatų vėb-simpoziume prezidentas Marius Stračkaitis skaitė pranešimą „Šeimos teisės sutarčių notarinio tvirtinimo ypatybės. Notarų įgaliojimai registruoti ir nutraukti santuokas“ ir dalyvavo diskusijose su Baltarusijos, Ukrainos, Gruzijos, Rusijos, Kazachstano, Uzbekistano ir kitų šalių notariatų atstovais.

TRIŠALIS BENDRADARBIAVIMAS.

2020 m. spalio 2 d. Vilniuje nuotoliniu būdu įvyko Baltijos šalių notariatų trišalės tarybos posėdis, kuriame Estijos, Latvijos ir Lietuvos atstovai pristatė ir aptarė savo šalių teisinės aktualijas, notariatų naujoves, su notaro veikla susijusius teisės aktus, pasidalino gerąją notarinės praktikos patirtimi. Posėdyje taip pat buvo aptarti informacinių technologijų taikymo notaro darbe ir nuotolinių notarinių veiksmų atlikimo klausimai, apsikeista informacija dėl pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo prevencijos, notarų kompetencijų ir notarinių veiksmų plėtros kryptių.

34 pav. Trišalės tarybos posėdis 2020 m. spalio 2 d. Vilniuje.

Apibendrinant Lietuvos notariato tarptautinį bendradarbiavimą, galima teigti, kad pasaulyje intensyvėja nuotolinių tarptautinių renginių ir interaktyvių mokymų organizavimo tendencija, skatinančios nacionalinius notarius ieškoti skaitmeninių vaizdo ir nuotolinio ryšio palaikymo sisteminių sprendimų, duomenų perdavimo saugumo užtikrinimo, skaitmeninės asmens tapatybės nustatymo bei nuotolinės notarinių veiksmų atlikimo formos, kuri tampa neišvengiama būtinybe ir poreikiu visoms lotyniškojo notariato šalims.

LIETUVOS NOTARŲ RŪMŲ 2021 METŲ VEIKLOS PERSPEKTYVOS IR KRYPTYS

Lietuvos notarų rūmai, vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos notariato įstatymo 11 straipsnio 1 dalimi, nustato šias 2021 metų veiklos perspektyvas ir kryptis:

Notarinių veiksmų atlikimas, naudojant informacinių technologijų priemones.

- Notarinių veiksmų atlikimas ir kitų notarinių paslaugų teikimas nuotoliniu būdu.
- Elektroninių paslaugų plėtra.
- Aukcionų organizavimas ir vykdymas informacinių technologijų priemonėmis.
- Duomenų, informacijos gavimo skaitmeniniu būdu, integracijos su valstybės registrais ir informacinėmis sistemomis plėtra.
- Informacinės sistemos „E. notaras“ valdymas ir tobulinimas.
- Elektroninių dokumentų kūrimas, naudojimas ir saugojimas.
- Notaro profesinės veiklos dokumentų (popierinių, elektroninių, vaizdo ir (ar) garso įrašų) skaitmenizavimas „E. notaras“ informacinėje sistemoje.
- Skaitmeninių duomenų autorizavimo ir patvirtinimo sistemos (elektroninio parašo) kūrimas.
- Elektroninės informacijos saugos užtikrinimas.

Notariato sistemos stiprinimas.

- Notarų veiklos koordinavimas, atstovavimas, aktyvus ir konstruktyvus dalyvavimas teisėkūros procese.
- Notaro atliekamų funkcijų vykdymas ir plėtra: santuokų nutraukimo ir gyvenimo skyrium patvirtinimas notarine tvarka; notaro atliekamas teisių, juridinių faktų, civilinės būklės aktų ir kt. registravimas valstybės registruose, kai jie kyla iš notaro patvirtintų sandorių ar išduotų dokumentų; santuokos ir partnerystės sudarymas notarine tvarka.
- Notaro profesinės veiklos mokslinių tyrimų, studijų, išvadų analizė ir taikymas nacionalinėje teisės sistemoje.
- Užsienio šalių valstybių teisės ir teisinio notarų veiklos reguliavimo nacionalinių tendencijų analizavimas.
- Bendradarbiavimas su Lietuvos ir užsienio valstybių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis.

Teisinės kultūros ir kvalifikacijos kėlimas.

- Notaro profesijai taikomų profesinės etikos reikalavimų laikymasis.
- Notarinės praktikos vienodinimas ir apibendrinimas, notaro profesinės kvalifikacijos tobulinimas, nacionalinės ir tarptautinės teisės normų įsisavinimas.
- Sąžiningas ir kokybiškas notaro profesinių pareigų atlikimo užtikrinimas, vykdant notarų atestaciją.
- 2021 metais užtikrinant tinkamą pasirengimą notaro profesijai kandidatų į notarus (asesorių) skaičiaus poreikis - 10.